

Plaiuri Săcelene

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SÄCELE.

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1922 și ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV,
SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994, cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SÄCELE

V R E M

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să infățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despiciam drum nou prin vremuri Să celelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

CATEDRALA REÎNTREGIRII NEAMULUI
ALBA IULIA

Plăiuri Săcelene

APARE TRIMESTRIAL

MEMENTO

“După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părintilor voștri.”

Cuprins

Memoriam

ZIUA ROMÂNIEI	3
NENEIA GHÎȚĂ	4
SĂ NU UITĂM	6
O IARNĂ DE NEUITAT	7
I DECEMBRIE ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI	10
DOCUMENTE DIN SECOLUL XIX REFERITOARE LA SĂCELENI	11

Cultura

LANSAREA CĂRȚII "LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE"	13
DE PROF. DR. DIMITRIE CAZACU	13
GÎND DE CRĂCIUN	14
DOBROGEA – IZVOR AL SPIRITUALITĂȚII ROMÂNIOR	15
TRAGICUL DOMN	18
PODUL DE FLORI	18
SPICUIRI DIN PRESA VREMII	19
"GÂNDURI PENTRU NAȘTEREA DOMNULUI"	19
„IO, DARIE MAGHERU, ETERN CONTEMPORAN”	20
MISCELLANEA	21
NOUL PATRIARH AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE	21

Opinii

MATERIALE EDUCAȚIONALE PENTRU MILENIUL III	22
--	----

Actualitatea

„ÎMPREUNĂ LA MUNTE ȘI ÎN DELTĂ”	23
MANIFESTĂRI LA ÎNCEPUT DE DECEMBRIE LA SĂCELE	24
FESTIVAL INTERNATIONAL AL ARTELOR DIN TÂRILE VECINE LA BRAȘOV	25

Sport

FOTBAL JUVENIL LA SĂCELE	26
--------------------------------	----

*Fie ca Sfintele Sărbători ale Crăciunului,
să vă găsească în pace, bucurie, sănătate
și fericire alături de cei dragi.*

Crăciun Fericit!

La Mulți Ani!

ZIUA ROMÂNIEI - FĂURITORI AI MARII UNIRI -

Ca în fiecare an, la 1 Decembrie, români de pretutindeni sărbătoresc "Unirea cea Mare" a Transilvaniei cu Patria Mamă, România.

Ziua de 1 Decembrie este un prilej de a ne aminti de înaintașii noștri care au luptat pentru libertatea și unitatea poporului român. S-au spus multe despre ziua Marii noastre Uniri și totuși mai sunt multe de spus și de rememorat.

În acest număr ne vom opri asupra a două asemenea aspecte.

Slujitorii bisericii, fără deosebire – ortodocși sau greco – catolici – au reușit de-a lungul timpului să mențină unitatea noastră de credință și limbă chiar și atunci când nu putea fi vorba de unitate politică. Înalți ierarhi, preoți s-au aflat în primele rânduri ale luptătorilor pentru unitate națională.

Una dintre cele mai clare dovezi ale fraternității și bunei înțelegeri dintre ierarhii români din Transilvania anului 1918 – de rit ortodox sau greco – catolic – a fost decizia celor cinci episcopi – Ioan Papp al Aradului, Miron Cristea al Caransebeșului, ortodocși, Iuliu Hossu al Gherlei, Dimitrie Radu al Oradei, Valeriu Traian Frențiu al Lugojului, greco-catolici, - de a semna, în 21 noiembrie 1918, o Declarație de adeziune la Consiliul Național al Românilor pe care îl recunoșteau drept " singurul conduceator politic al națiunii române ". De altfel, cei cinci episcopi au fost aleși în Marele Sfat Român.

După înfăptuirea Unirii, la 30 decembrie 1919, ierarhii din provinciile unite au intrat în componența Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe, iar episcopul Miron Cristea a devenit Mitropolitul Primat al României.

Actul Marii Uniri a fost urmat și de construirea, într-un an și jumătate, a Catedralei Ortodoxe de la Alba Iulia. Catedrala a fost sfântită la 15 octombrie 1922 de către Mitropolitul Miron Cristea cu ocazia încoronării Regelui Ferdinand și a Reginei Maria.

Toate acestea au facut ca, la 4 februarie 1925, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române să decidă ridicarea Bisericii la rang de Patriarhie. Miron Cristea devenind primul Patriarh. Totodată, tratativele duse de Guvern cu Vaticanul au condus și la deschiderea Legației Române pe lângă Vatican și a Nunții Apostolică la București.

Echilibrul dintre biserică ortodoxă și cea greco-catolică s-a reflectat și în ceea ce-i privește pe oamenii politici ai vremii. În ale căror cuvântări la Alba Iulia, fie că este vorba despre ortodoxul Vasile Goldiș sau greco-catolicul Iuliu Maniu, răzbate aceeași convingere : " Unirea tuturor românilor într-un singur Regat și într-un nedespărțit stat nu este numai un ideal sfânt, ci și un

drept inalienabil al nostru în baza ființei noastre naționale unitare."

Cu o săptămână înaintea Marii Uniri, în dimineața zilei de 23 noiembrie 1918, de pe aeroportul militar din Răcăciuni, de lângă Bacău, decola în condiții improprii de zbor un avion cu doi ofițeri români la bord, având ca destinație Blajul transilvan.

Cei doi ofițeri – locotenentul pilot Vasile Niculescu Popa și căpitanul Victor Precup – aveau misiunea să predea din partea Marei Cartier General al Armatei Române, aflat în Moldova, către Comitetul Național Român din Transilvania o geantă conținând documente, din care reiese că armata română a fost mobilizată și era pregătită să treacă munți pentru împlinirea idealului tuturor românilor, Marea Unire. De asemenea, cei doi ofițeri aveau și misiunea de a împrăștia deasupra Blajului manifeste care anunțau apropierea Unirii.

Întrucât carlinga avionului era deschisă, iar ziua foarte geroasă, este de înțeles că zborul s-a desfășurat în condiții foarte grele. Ofițerii și-au protejat față cu parafină pentru a rezista la - 35°C , atât cât se înregistra la o înălțime de 3000 m. Înălțime necesară trecerii Carpaților.

Ninsoarea, norii joși și mohorâti, iarna care se asternuse peste Regat și Transilvania, nu i-au împiedicat pe ofițerii români să ajungă cu bine la destinație și să împăștie deasupra localităților manifestele care îi îndemnau pe transilvăneni la liniște și unitate căci " armata vine în numele păcii ". Locuitorii Blajului au primit cu mult entuziasm acțiunea celor doi ofițeri care se erijaseră în " mesagerii așteptării și speranțelor transilvănenilor de a se uni cu Tara . "

Întreaga suflare a Blajului – scria un ziar local – a fost alături de cei sosiți de peste munti. În aclamațiile ce veneau de la toate ferestrele și balcoanele, căpitanul Precup și locotenentul Niculescu Popa au fost conduși la Palatul Mitropolitan unde s-au întâlnit cu părintele vicar Vasile Suciu, viitorul Mitropolit al Bisericii Unite. A doua zi, când cei doi ofițeri se pregăteau de întoarcere, au sosit și delegații de la Alba Iulia care au oferit oaspeților o serisoare către Marele Cartier al Armatei Române și o bucată din vechea Piatră a Libertății, ridicată în 1848 pe Câmpia de lângă Blaj.

La plecare, avionul a fost iarăși înconjurat de lume, iar pe ariile, carlinga și coada lui au fost scrise de către cei prezenti nume și gânduri, fiecare transmitând, în felul lui, salutul fraților de peste munti.

La întoarcerea la Iași, ofițerii au raportat celor care îi trimisese: " Mesajul de unire a ajuns la frații de dincolo de munti".

NENEÀ GHITĂ

In memoriam Profesor universitar
dr. Gheorghe Dragoș

Și erau măcaruți aceștia ai noștri suflete mari generoase, deschise spre lume și comunicare, puși pe făpturi, imprimuți și înnoitori, dăunii deopotrivă cu harul ascultării aproapelui, dar și cu cei ai zicerei pline de mez și înțelepciune.

Titlul evocării mele, de fapt, apelativul cu care i se adresau Profesorului generația imediat următoare a ruedelor sale, dar și mai tinerii săi prieteni, atât de numeroși în timpul vieții sale, ar putea nedumeri prin modestia și familiarismul său excesiv, dar eu îi voi rugă, de această dată, pe cititorii mei să-l acorde ca pe un omagiu adus omului a cărui existență, indiferent de conjunctură, a fost identificată de semenii săi cu harul iubirii și dăruirii binelui.

Sălăsluaiu în ființă acestui om minunat omenia în ipostazele sale ideale care îi stăpâneau deopotrivă gândul și forța, disponibilitatea de a comunica cu aceeași seninătate și bunăvoieță cu toți interlocutorii săi, fie aparținători ai universului academic în care era admirat și iubit pentru competența sa, fie prieteni, sau concetărenii săi căroră, generozitatea sa funciară le-a păstrat o afecțiune aparte, învăluită de o caldă omenie.

Cunoscându-l dintr-o relație lăsată mie moștenire de părintele meu, apropiat al familiei Profesorului, dar și „coleg” mai vîrstnic de la minunata școlită de pe lângă biserică noastră „Sfintii Arhangheli” (probabil discipol și domnia sa al memorabilului și regretatului învățător Aurel Popovici) și liceul ortodox român (Andrei Șaguna), am avut privilegiul, nu odată, al unor con vorbiri mai îndejeniți, momente, aş zice acum, de amplă semnificație în evoluția reprezentărilor mele privind rosturile lumii. Amintirea acestor întâlniri de neuitat ca și conferințele sale din cadrul „Extensiilor Academice” de la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din anii 1945-1946, aflată în refugiu la Brașov, sau cele de la Satulung, organizate de Casa de citire, vin după mai bine de o jumătate de veac să confirme anvergura unei personalități edificate pe suportul unor tradiții și convingeri morale excepționale cărora studiile, cercetările sale, dar și indelungata experiență didactică, publicistică și științifică le-au conferit o binemeritată aură de noblete.

Parcurgând impresionanta bibliografie a lucrărilor Profesorului – studii consacrate preponderent teoriei și practicii cooperării, economiei agrare, sistemului asigurărilor producătorilor agricoli, dar și problemelor care vizau economia României în ansamblu ei și a relațiilor în plan internațional nu poți să nu remarci permanența și consecvența preocupărilor sale analitice și științifice, cărora le-a alăturat pe acelea consacrate istoriei meleagului natal – Săcelelor și în special devenirii și istoriei existenței mocanilor.

Absolvent al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, în 1923, optează pentru cariera de dascăl într-un domeniu extrem de deficitar în epocă – învățământul secundar economic, acceptând numirea în calitate de profesor și director al Școlii Superioare Comerciale din Satu Mare unde timp de șase ani, până în 1929, își afirmă cu deosebită

autoritate nu doar vocația didactică dar și pe cea numită astăzi managerială, aducând Școala Superioară Comercială (liceul comercial) la performanțe unei școli de mare prestigiu.

Este demonstrat acest lucru cu prisosință de foștii elevi ai liceului, care, continuându-și studiile economie în universități au devenit prestigioși cercetători și universitari cum a fost căzu lui Ion Pupeza, Vasile Tarță, Ion Tarță, Vasile Pop și Augustin Tătaru, nemaivorbind de numeroși specialiști din structura

multoră din întreprinderile de anvergură ale României. Școala comercială din Satu Mare devine în scurt timp o unitate de mare atraktivitate pentru populația școlară a nord-vestului Transilvaniei și a zonei Năsăudului, realitate concluziv reflectată în Anualele liceului pentru anii 1924, 1925, 1926 ca și cele din anii școlari 1927-1928, redactate sub îndrumarea Profesorului, după modelul Anualelor de el cunoscute în anii de liceu la Andrei Șaguna și Școala Superioară Comercială din Brașov. În afara evidențelor școlare, a componenței corpului profesoral și a problemelor administrativ-economice, specifice unei unități de învățământ active și sensibile la înnoiri, Anualele includ momentele semnificative ale vieții spirituale propuse elevilor, îndemnul la cunoaștere și formare intelectuală funciarmente proprii personalității Profesorului.

În 1925 examenul de capacitate, susținut cu succes la doar 27 de ani, îl consacră catedrei, iar preocupările sale științifice orientate preponderent spre teoria și practica strategiilor cooperatiste îl îndeamnă spre elaborarea tezei de doctorat susținută în 1931, de altfel prima teză de doctorat susținută la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj, înființată în 1920.

Din 1929 este numit la Școala Superioară Comercială din Cluj și asistent la Catedra de economie politică a Academiei Comerciale. Își continuă cu pasiune activitatea publicistică în revistele de specialitate, Observatorul social-economic (Cluj), Tribuna Cooperătiei Ardelene (Cluj) ca și în cele de cultură și analize social-economice, Gând Românesc (Cluj), Ardealul Tânăr (Cluj), Astra (Brașov-Sibiu).

Este prezent activ în presa vremii cu intervenții care vizează deopotrivă evoluția vieții sociale și economice a României interbelice, a vieții satului românesc și a problemelor sale, a școlii aflate în fața unor situații ce impuneau intervenții competente deopotrivă economico-financiare, dar și profesionale ce nu sufereau amânări sine die.

În iureșul acestor preocupări, Profesorul Gheorghe Dragoș nu și-a uitat nicicând obârșia, obligațiile morale față de matricea sa funciară, fapt demonstrat de prezența sa în manifestările culturale ale Săcelelor, îndeosebi cele organizate de Casa de citire de la biserică Sfintii Arhangheli și „Izvorul” fără

REDAȚIA

să mai vorbim de prezența sa în paginile „Plaiurilor Săcelene”.

În 1938 ocupă prin concurs postul de conferențiar la Catedra de economie politică iar în 1941 postul de profesor și șef al Catedrei de Cooperație din cadrul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale.

În 1941 este ales Rector al Academiei, funcție pe care o deține până în 1946, deși în mai 1945 își prezintă demisia Ministrului în vîâță mână lui invocând probleme de sănătate.

La orizont se adună nori negri, grei pentru un universitar puțin dispus să răspundă comenziilor din ce în ce mai insistente ale partidului comunist. Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Brașov devine un centru al unor aprige confruntări dintre înfiripatul nucleu comunist și tradițiile universitare transilvane, orientate preponderent spre dreapta politică. Alegerile din noiembrie 1946 la care Profesorul Gheorghe Dragoș a candidat pe listele Partidului Național-Tărănesc îl aleg deputat în Marea Adunare Națională, dar conducerea partidului, Iuliu Maniu, hotărâsc boicotarea Adunării ca urmare a fraudării alegerilor. Urmează persecuții, perchezitii, amenințări, părăsirea conducerii Catedrei, excluderea din învățământ, anii de izolare la Cluj și Săcele, arestarea, condamnarea și apoi domiciliul fortat, pe Bărăgan la Rubla, alături de Cornelius Coposu și Ioan Diaconescu. Si totuși credința în triumful adevărului nu l-a părăsit niciodată, purtându-și crucea cu demnitate și deosebită distincție.

Desigur, datele biografice ale Profesorului se confundă cu destinele multor intelectuali ai acelor vremuri care și-au dăltuit prin muncă onestă, perseverență și pasiune personalitatea, onorând prin fapta și gândul lor meleagul natal, tradițiile

comunității, școala și profesorii care i-au luminat, împlinindu-se moral și spiritual în numele unor idealuri. Unora însă destinul le-a sortit și crucea unor suferințe nedrepte, pe care le-au acceptat, ca un dar al destinului, refuzând umilința supunerii stăpânitorului lipsit de scrupule.

Nu oricine a putut-o face, iar Profesorul Gheorghe Dragoș și-a arătat și în această ipostază a vieții aura deosebitei sale excelențe morale.

Am avut

priejul nu odată să fiu în apropierea domniei sale, aş zice că ne-am purtat chiar o aleasă simpatie printr-un fericit transfer al afecțiunii pe care o purtase tatălui meu, dr. Dumitru Cazacu. Era uimitor în generozitatea sa, strâină vreunui impuls vindicativ, stăpânit de o uimitoare seninătate într-o lume strâină aspirațiilor și idealurilor sale. Răzbătea din ființă să convingerea unei inevitabile renașteri a conștiinței oamenilor.

Răzbătea din ființă să revenirea la normalitate, condiția firească a existenței triumful

valorii în afara căruia dezvoltarea, progresul sună de neconcepuit.

Ne-am întâlnit de câteva ori la sfârșitul anilor 60 în ospitaliera atmosferă a casei Tuțuienilor în care discuțiile evoluau de la palierul ușor nostalgie al amintirilor, de care tezaurul mocanilor săceleni nu a dus niciodată lipsă, la viața Clujului universitar din anii 30 ai trecutului veac în care au strălucit personalități de talia profesorilor Ștefanescu Goangă, Constantin Daicoviciu, Grigoriu Benetato, I. Grim, Victor

Jinga, Emil Petrovici, Emil Racoviță, alături de celebrități ale Teatrului Național și Operei Române.

Povestea Profesorul cu har, iar rostirea lui domolă, frumos articulată te ungea la inimă. Făcea ce făcea și revinea la Săcelele noastre care i-au fost și i-au rămas pe veci dragi, atavic

CONTINUARE LA PAG. URm.

Dominul Prof. Ghe. Dragoș (primul din dreapta, rândul din mijloc) alături de corul bisericii "Sf. Arhangeli". În rândul de sus, la mijloc, Domnul Prof. V. Jinga, iar la mijloc, cu bagheta în mână, Prof. Florin Pană, dirijorul corului (1929)

Domnul Prof. Ghe. Dragoș (rândul de sus, mijloc) în timpul unei reuniuni familiale (1935)

CONTINUARE

fiind conectat la ființa intimă a atmosferei vieții săcelenilor, atmosferă, din păcate, astăzi doar înimată și reprodusă anemic prin manifestări pe care nu le văd implementate memoriei și spiritului actualei comunități.

A fost un democrat real, autentic pătruns de convingerea convicțuirii etnice nu doar a virtualității acesteia, dar chiar a unei imperioase necesități, tratabile deopotrivă în plan economic, social, dar și spiritual, recunoscând prin cunoaștere și aprofundată analiză virtuțile creațoare ale tuturor etniilor cu care am fost hărăziți să trăim respectându-ne și învăluind într-o sinceră afecțiune relația noastră.

Toleranța sa în fața diversității etnice și spirituale, izvorâtă dintr-o riguroasă autoinstruire a promovat-o în rândurile studentilor, care l-au iubit și admirat, considerându-l un autentic membru al comunității academice în spiritul celor mai nobile tradiții academice europene.

Mi-amintesc jocual, spiritual la un eveniment celebru în epocă – nunta Titei (Veturiei) Leucă, fiica mezină a părintelui Petru, cu avocatul Lazăr Sârbu, în 20 februarie 1944, când, elev

fiind încă în clasa VI (astăzi clasa 10) a liceului Meșotă m-am învrednicit să asist și chiar să participe la discuțiile în centrul cărora se aflau marii invitați ai petrecerii, profesorii Victor Jinga, Augustin Tătaru, Ion (Nelu) Tocitu, A Herlea. Era neobișnuit de apropiat de tineri, un adevarat mentor fericit de existența unei mlădițe promițătoare, care în evoluția ei are atâtă nevoie de suportul moral al celui mai în vîrstă, trecut de ipostazele dificile ale inceputului.

Rememorându-i chipul atât de senin, de deschis comunicării, vocația afectiunii sincere, mărturie a umanului elevat, am sentimentul că simți împlinesc, în modul cel mai firesc, o datorie morală față de o personalitate peste care niciodată nu va trebui să se aștearnă nedreapta uitare.

Civilizația pe care astăzi în exces o numim europeană își va împlini idealul nu prin continua alimentare cu vorbe lipsite de acoperire ci prin cinstirea și evocarea periodică a înaintașilor care și-au urmat Trecerea, Mare Trecere, cum o numește Lucian Blaga sub semnul Luminii și Iubirii de aproape.

Prof. dr. Dimitrie Cazacu

SĂ NU UITĂM

Seriam într-un număr trecut al revistei noastre că Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul" a fost, este și sper că va fi o puncte între trecut și viitor; a fost puncte și atunci când nu s-a mai putut numi "Izvorul" și a primit numele de "Recolta" iar mai apoi "Unirea" Săcele.

Intr-o discuție cu Nae Bratu, fost stoper și căpitan al echipei o perioadă lungă de vreme, îmi spunea cu nostalgie în glas că prea puțin s-au oglindit în paginile revistei acele timpuri, fapt întrutoțul adevărat.

Războiul a însemnat și închiderea activității asociației "Izvorul". După 1944, când timpurile s-au mai aşezat, echipa de fotbal s-a adunat, reluându-și activitatea mai întâi cu meciuri amicale și ceva mai târziu în campionatul organizat – regional, raional, județean, orășenesc. Copil fiind, alături de alți puraidei, eram nelipsit de la antrenamentele și meciurile echipei și participam cu toții, sub comanda lui nea Ion Tăru, la marcarea terenului, montarea plaselor și ce mai impunea desfășurarea meciurilor. Tot a doua duminică, terenul se umplea de spectatori veniți din toate satele săcelene dar cu precădere din partea de sus a Satulungului.

Din acea perioadă îmi mai amintesc de Pușkaș, Mircan, Nelu Pasăre – portari, Ion Tuțuianu, Petrică Boroș, Nelu Stoian, Nicu Gologan, Fan Comșa, Deleanu, avocatul Bujilă, Lică Perșoiu, mai rar Gheorghe Tuțuianu.

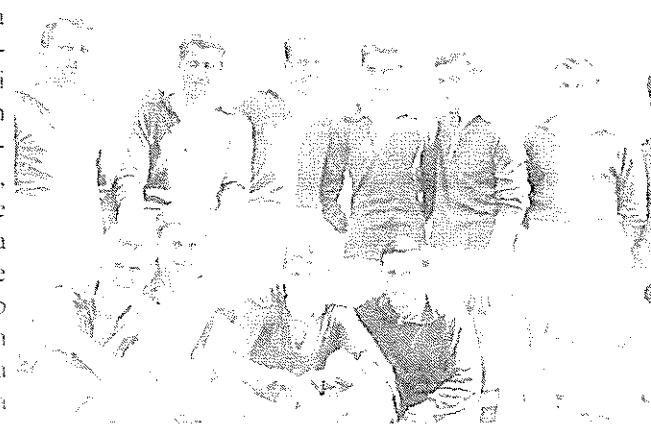
Tricourile albastre cu emblema "Izvorului", țesute din lână, foarte frumoase, au fost mândria echipei câțiva ani buni.

Pe fotbalisti îi vedeam ca pe niște oameni mari, ne adresam lor cu "nene", mai toti aveau servicii pe la diverse fabrici și instituții din Brașov. Cei mai mulți veneau la antrenamente direct de la tramvai, se echipa pe teren înconjurați de noi, copii. Mai întotdeauna antrenamentul se termina când nu se mai vedea mingea.

În acei ani echipa și-a schimbat sediul de câteva ori – pe Valea Largă, apoi pe strada Unirii, în două case ce nu erau locuite pe atunci, peste drum de familia Gherghișan, iar apoi într-o casă frumoasă, dar veche, alături de familia Guiu, iar într-un târziu în Casa de Citire, unde a ființat până în 1972, când echipa s-a desființat. În sănul echipei domnea o atmosferă destinsă, se făceau multe ghume pe seama unuia sau altuia dintre jucători, însă respectul reciproc precum și cel față de spectatori erau deosebite. Acest lucru vreau să-l subliniez cu precădere deoarece această atmosferă deosebită, de înaltă ținută etică și morală, s-a transmis din generație în generație, gie că echipa s-a numit "Izvorul", "Recolta" sau "Unirea".

Perioada ce a urmat a fost deosebită, marcată aș zice eu de evenimente uneori surprinzătoare, dar în mod deosebit de efortul multora de a menține echipa de fotbal pe linia de plutire. Prima lovitură, și poate cea mai dură, a fost faptul că ni s-a luat pur și simplu terenul de fotbal. Au apărut echipa de fotbal și apoi cea de rugby ale "Electropreciziei", așa că terenul a devenit

continuare în pag. urm.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

extraordinar de solicitat. Și pentru că sportul devenise aproape o obligație, în Săcele se mai nasc două echipe de fotbal, echipa de handbal în 11 și o echipă de atletism formată din elevi. Apare "CFLB - Căile Ferate Locale Brașov", care își dispută meciurile tot pe terenul "Izvorului", dar care nu a rezistat mult, precum și "Soimii", echipă născută din pasiunea pentru fotbal a mai multor tineri, în special din Cernatu, și care și-au amenajat un teren în spatele Școlii de Construcții. Spre regretul tuturor, nici această echipă nu a rezistat prea mult timp.

Campionat după campionat, Izvorul, iar mai apoi Recolta și Unirea, și-au lărgit lotul de jucători dar, înceț-înceț, rigorile impuse de regulament au început să ne facă greutăți. Trebuia să avem în teren mai mulți juniori, delegat la ședințele de programare și multe altele.

În aceste condiții ne-am propus să facem orice pentru a juca până în 1972, când s-ar fi împlinit o jumătate de veac de la nașterea "Izvorului". Am realizat acest obiectiv, chiar dacă nu aşa cum ne-am fi dorit noi, cu sprijinul substanțial al lui nea Delu Bucurenciu, al fratelui său Ghiță Bucurenciu și al celor mai mulți dintre jucători (unii nelegitimati) ce alcătuiau echipa. Spuneam mai sus că am încheiat campionatul anului 1972 așa cum nu ne-am dorit-o. În acel an am pierdut două meciuri acasă "prin neprezentare". Deși echipele erau prezente la teren, acesta era ocupat de echipa de rugby care disputa partide de divizia A, astfel încât arbitrii au consemnat neprezentarea noastră. Contestațiile depuse au rămas fără rezultat și am fost somați cu excluderea la o nouă neprezentare. Și cum ghinionul nu ne-a ocolit, la penultimul meci, pe care urma să-l disputăm la Prejmer,

am ajuns cu câteva minute întârziere pentru că mașina cu care am făcut deplasarea – un camion cu coviltir de la ICIM Brașov – nu a putut veni la timp.

Cu toate rugămintile noastre, a motivului expus, arbitrii nu au fost de acord să intrâm pe teren (încă nu completaseră foaia de arbitraj) și nici să consemneze înfrângerea noastră la câteva goluri diferență, fapt cu care echipa Prejmerului ar fi fost de acord. Și, uite așa, am bifat cea de-a treia neprezentare, alegându-ne cu excluderea din campionat înainte de ultimul meci.

Aniversarea a 50 de ani de existență (1922-1972) am consemnat-o după 1990, prin dezvelirea unei plăci comemorative de marmură montată pe Casa de Citire din sus, unde a fost sediul ultim mai bine de 20 de ani.

Au trecut ani mulți, amintirile încep să se estompeze, dar nu și cele legate de cei care astăzi nu mai sunt printre noi. Neau părăsit prematur, lăsându-ne în suflet regrete și amărăciune, dar și încântarea cu care le-am admirat meci de meci talentul, ținuta exemplară din teren, bucuria de afi alături de ei. Înalt în rândurile de față o rugă pentru toți cei ce au fost "Izvorul", de mult, la începuturi, și, mai apoi, în zilele noastre. Nu au fost puțini și aș vrea să-i reamintesc pe cei care au fost la bucuria victoriei, dar și la amărăciunea înfrângerilor : Mitică Clinciu, Relu Clinciu, Fan Comșa, Paul Niculescu, Gelu Taraș, Craiu Taraș, Viorel Adam, Lică Brânzea, Ițu Vlad, Niță Vlad, Bandi Sipos, Gigi Oprea, Edi Sipos, Iancu Pop, poate mai sunt și alții de care acum nu-mi amintesc. Dumnezeu să-i odihnească în pace acolo sus unde își dorm somnul de veci!

Septembrie 2007

Dan Zamfir

O IARNĂ DE NEUITAT

M-am gândit, dragii mei Săceleni, să vă ofer, acum în prag de Crăciun, o amintire, care, mi s-ar părea nedrept, să se volatilizeze odată cu trecerea mea.

Trăim, pe de altă parte, neliniștile încălzirii globale, fiecare în felul său, serios, profund, evaluând consecințele nefaste ale acesteia, ignorând adeseori un aspect mai puțin pragmatic, cel estetic, de pildă, al deteriorării echilibrului cromatic și chiar termic al binecuvântării noastre zone temperate cu patru binecuvântări anotimpuri distințe.

Iată, de pildă, iernile copilăriei mele, așteptate cu atâtă drag și fervoare atât pentru bucuria zbenguielii prin zăpezile consistente la săniuș, ski sau patinaj, dar și pentru decorul în afara căruia Crăciunul nu putea fi imaginat ca un moment care conjuga într-un mod atât de fericit și armonios miracolul sărbătorii Nașterii cu scânteietoarea strălucire a albului hibernal.

Primele zăpezi se așterneau odinioară pe plaiurile săcelene cam prin prima decadă a lui decembrie, parcă anume vestind apropierea Sărbătorilor. Nu-mi amintesc din anii copilăriei de zăpezi în noiembrie, iar de octombrie

nici nu se pomenea deoarece toamnele noastre, revârsări de bronzuri, aur și tulburătoare azururi, ne răsfătau până chiar și în a doua jumătate a lui Brumar.

Toamna lui 1945 a fost aidoma toamnelor noastre prelungă, brumele au apărut târziu, iar în primele zile ale lui decembrie au început să dea târcoale gerurile tinere care aruncau peste noapte pojghițe de gheăță peste pământul reavăn, pe care le simțeam troznind ușor sub încăltările noastre dimineața, în drumul spre „tramvaiul” ce ne purta spre liceele Brașovului.

Incepusem repetițiile pentru colindele de Crăciun la Casa de citire sub îndrumarea domnului profesor Florin Pană, deși Sărbătorile, odinioară vesele, se anunțau apăsate de grijile și lipsurile perioadei imediat următoare încheierii războiului care spulberase sperante și a purtat complete tristeții în multe dintre casele românilor.

În seara de vineri, 8 decembrie 1945, după obișnuita repetiție la cor am mai rămas, ca de obicei, vreo oră „la taclale” la gura sobei (neuitatul nostru Godin¹), iar pe la 8 unul câte unul am plecat spre casă; marea

¹ Godin – o sobă cilindrică fabricată din fontă, înaltă de circa 1,5 m, cu o gură de alimentare la nivelul extremității superioare.

continuare în pag. urm.

continuare

majoritate eram elevi la Brașov iar în ziua următoare, sămbătă, urma să plecăm cu „tramvaiul” de ora 6 la treburile noastre. Era perioada dificilă a tezelor dinaintea vacanței de Crăciun și nu ne permiteam abateri prea mari de la programul oarecum sever al ultimei clase de liceu.

În momentul când am ieșit din Casa de citire am rămas uluiți de neverosimila priveliște a unei ninsori de o densitate incredibilă, cu fulgi imenși, așezându-se cuminte peste primul strat de zăpadă, asternut cu vreo zi-două înainte.

Privelîștea, cum v-am spus era fantastică, iar nedumerirea ce ne cuprinsese era accentuată de liniștea ce domnise în atmosferă cu doar câteva ore mai înainte. Am plecat grăbit spre casă cu gândul la ziua următoare și la drumul cu „tramvaiul” la Brașov. Aveam teză dacă nu mă însel la geografie, materie de bacalaureat, iar la regretatul profesor Constantin Lazăr, nu era de glumit. Stratul de zăpadă creștea văzând cu ochii. Când am ajuns acasă el depășea cu mult nivelul gleznei și se apropiă vertiginos de genunchi. În curte, biata mamă se lupta cu lopata de lemn și mătura de nisip, apărând poteca spre poartă. M-am apucat imediat de treabă dar după câteva minute mi-am dat seama că efortul și strădaniile mele nu erau departe de cele ale mitologicului Sisif. Realmente năvala ninsorii, exasperant de calme însă dense, ca un zid coborâtor din cerurile dezlănțuite, făcea aproape inutil efortul meu. Confruntarea cu natura era de-a dreptul neloială. N-aveam încotro. Am ieșit în stradă, cum ieșiseră de altfel toți vecinii noștri încercând să salveze poteca spre pompa de apă și oarecum drumul spre „tramvaiul” din dimineața următoare. Am parcurs câteva reprise curte – stradă, zăpada înălțaturată formând deja o bordură consistentă, dar ninsoarea își vedea de treaba ei cu o insistență devenită îngrijorătoare.

Pe la 10 (22) am mai dat „o tură” prin curte și stradă, înțotând prin puful, de altfel plin de farmec, acum ajuns aproape de genunchi, după care, la insistențele mamei, pe la 11 m-am culcat. Fie ce-o fi.

La 5 și ceva când a sunat ceasul am sărit la geam și, la lumina becului de pe stâlpul aflat în dreptul portii noastre, am văzut ninsoarea continuându-și asaltul, oarecum parcă mai domol, dar deloc încurajator pentru mine. Vecinii mei care lucrau în uzinele Brașovului, realmente „înotau” cu greu prin potecile croite, dar pe jumătate acoperite de fluxul neostoit al fulgilor.

Am plecat ceva mai devreme de acasă, bănuind dificultatea drumului, n-am mai avut timp să mănânce ceva, mama în schimb, m-a dotat cu un sandviș dublu, neuitând să-mi repete de câteva ori să am grija de mine și să mă adăpostesc eventual la una dintre cele două mătuși care

locuiau la Brașov.

Drumul până la stația „Școala din câmp” a fost un adevărat exercițiu fizic, care pur și simplu m-a istovit. Transpirasem cumpălit, „tramvaiul” întârzia, deoarece au fost trimise înaintea lui pluguri de dezapezire. A sosit până la urmă întârziat cu aproape o jumătate de oră, tractat de două locomotive – era vorba în primul rând de muncitorii de la uzinele Brașovului pe atunci de ordinul sutelor proveniți din comunele Săcelene.

A fost un adevărat calvar. La Brașov am sosit în jurul orei 9. Zăpada depășise înălțimea unui metru. Ningea la fel de liniștit deja de mai bine de 12 ore. Pe șoseaua Bucureștilor abia dacă mai vedea căte un camion greu. Câteva pluguri adaptate camioanelor militare încercau să croiască o bandă accesibilă pe carosabil. Ce este de făcut!?

La stația terminus ni s-a spus că deocamdată, conform dispozițiilor primite, până după amiază, „tramvaiul” nu va mai circula. Să încercăm la autobuzele de Săcele a căror staționare se află pe stradela situată între Poșta Centrală și Primărie. Înaintând, până mai sus de genunchi, în zăpada moale, care datorită neînlăturării la timp crease la nivelul trotuarului denivelări accentuate, ne-am chinuit din zona Schill (astăzi Hidromecanica) până în centru, la autobuzele noastre. Trei sau patru dintre ele, celebrele în epocă Opel-Blitz (mândria Săcelor!) stăteau încremenite, pline de călători care sperau la o miraculoasă înapoiere acasă. Ce era să fac!?

Am intrat și eu în unul dintre ele și deodată, m-am auzit strigat: „Ce ne facem, Mitică! Cum ajungem acasă!?” Era vocea părintelui Petru Leucă, venit și el în acea dimineață de la Săcele cu autobuzul însă, pentru numi amintesc ce treburi urgente, la Brașov.

La un moment dat unul dintre șoferi ne-a anunțat că nici nu se pune problema să plece vreo cursă spre Săcele până după prânz, dacă, bineînțeles ninsoarea încetează, și va exista căt de căt posibilitatea degajării de stratul de zăpadă din ce în ce mai amenințător.

Ratasem teza la geografie, iar pentru cele două ore, la care aş mai fi ajuns, dintre care una de educație fizică, nici nu se punea problema să fac efortul de a mă deplasa pe strada De Mijloc, unde a funcționat cățiva ani după război liceul Dr. Ioan Meșotă. De altfel, lucrul acesta era aproape imposibil. Pe trotuarele Brașovului zăpada era până la brâu. Am rămas împreună cu părintele Petru Leucă, care, de altfel, mă și rugase să rămânem împreună.

Pe la orele unu, la prânz, părintele m-a poftit să luăm o gustare la restaurantul lui Pană, aflat pe atunci în actuala locație a Mc. Donald's-ului de pe strada Republicii (Portii pe atunci), astă și datorită faptului că în față

continuare în pag. urm.

continuare

Primăriei și Poștei Centrale se făcuseră eforturi de degajare a zăpezii așa că accesul la restaurant era oarecum acceptabil.

Am luat masa în liniște, oarecum îngrijorați de absența oricărui semnal al domolirii ninsorii care își vedea de treabă de aproape 20 de ore. Tuica fiartă, tocănita piperată de berbec, care îi plăcea atât de mult părintelui și cele câteva șprițuri ne-au întremat speranțele și convingerea că până la urmă vom găsi o soluție să ieșim din impasul nu ușor. Dealtfel, hotelul Coroana era alături și în extremis am fi apelat la serviciile lui.

La un moment dat părintele mi-a spus:

- Mitică, mergem la Viorica!, fiica cea mare a părintelui care locuia în cartierul de vile al Uzinei de avioane IAR, actualmente integrat în cartierul de locuințe Tractorul, în imediata vecinătate a Spitalului.

Mi-am aruncat din nou ochii pe geam și mărturisesc. m-au trecut flori, dar era totuși o soluție. Speranța unei sănii (pe atunci săniile-birjă erau încă la modă) sau a unui taximetru era exclusă.

Am ieșit din atmosfera caldă, plăcută a restaurantului Pană și ne-a „mângâiat” amenințător un vânticel care începuse să spulbere zăpada și să o adune în mici troiene, complicând și mai mult situația. Ne-am tras căciulile peste urechi, l-am luat pe părintele de braț și am plecat la drum. Am mai dat odată pe la stația autobuzelor de Săcele, le-am văzut îngropate în zăpadă. Închise, de această dată, fără călătorii pe care îi lăsasem când am plecat la restaurant, am ieșit în capul străzii Nicolae Iorga (tot așa se numea și atunci) și am început să înnotăm coborând pantă străzii General Moșoiu (actuala Iuliu Maniu) pe lângă cimitirul evanghelic. Abia peici, pe colo se zărea căte un trecător, cine știe de ce necazuri scos din casă, iar pe carosabil treceau doar camioanele grele militare, sovietice și românești, unele prevăzute chiar cu pluguri de zăpadă, lăudabile pentru intenția lor, dar supuse unui examen prea dificil pentru modestele lor posibilități. Înaintam cu greu pe urmele potecilor, eu în față părintele pe alocuri după mine. La crâșma aflată pe actuala locație a hotelului Ambient, am intrat o clipă să ne încălzim, ne-am legat mai bine fularele, ne-am scuturat căciulile, părintele a cerut un pahar cu vin fierb cu scorțisoară și am pornit din nou la drum în jos pe General Moșoiu. Era îngrozitor de greu. Practic nu mergeam, ci ne cufundam și ne scoteam alternativ picioarele din troiene. Pe la trei și jumătate depășisem „Ceasul rău” (restaurantul) și am intrat pe șoseaua Sânpetru. Aici troienele erau mult mai mari, iar vântul s-a întreținut de-a dreptul insuportabil. Să ajungem la prima barieră (actuala intersecție a străzilor Griviței, Kogălniceanu cu 13 Decembrie) ne-a trebuit vreo douăzeci de minute. În zona liniei ferate zăpada era oarecum

îndepărtată dar astă nu ne-a ajutat prea mult. Mai aveam de parcurs circa un kilometru și ceva, începuse să se însereze iar zăpada nu mai contenea să cadă dintr-un cer abisal, parcă și mai insisten decât o făcuse dimineața. Ne-au trebuit aproape douăzeci de minute să ajungem la cea de a doua barieră (în zona actualei străzi Aurel Vlaicu) după care am intrat într-o zonă în care vântul nordic, un Crivăț autentic, ne-a sfichiuit aproape o jumătate de oră până am răzbit prin troienele care ne despărțeau de vila soților Viorica și Constantin Fuioraru, fiica și ginerele părintelui. Se inserase de-a binele când am sunat la poartă, uimirea gazdelor noastre a fost maximă, nu le venea să credă nici urechilor, nici ochilor văzând cele două mogăldete înghețate, înzăpezite. Costel, admirabilul ginere al părintelui, veselul, spiritualul Costel, odinoară șef al serviciului administrativ al uzinei de avioane, un economist de elită, argeșean istet și întreprinzător, descendent al unei familii de preoți din Coșești a rămas în amintirea mea ca un om de o mare generozitate și forță a spiritului.

S-au pus la fierb țuici de Argeș, cum numai Costel avea în strănică să colecteze, s-a încins cazanul la baie, s-a întins bineînțeles masa. Frumoasa Viorica Leucă-Fuioraru, fiica cea mare a părintelui era o gospodină desăvârșită și o gazdă deosebit de ospitalieră. După Odiseea hibernală pe care o parcusesem cu părintele Pătru, cum îl numeau consătenii din Rodbavul Brașovului, seara la soții Fuioraru a fost de neuitat.

Ne-am trezit în jurul orei zece, după un somn în care eu cred că n-am mișcat un deget. Gazdele noastre ne așteptau cu masa întinsă. Părintele Pătru era îngrijorat că nu se putea duce să facă slujba de Duminecă, dar nici nu cred că enoriașii noștri s-au putut apropia de biserică după ce seara, când am ajuns în sfârșit cu „tramvaiul” acasă, am văzut ineditul, apocalipticul spectacol hibernal de la Săcele.

Norii s-au destrămat duminecă pe la prânz după 36 de ore de ninsoare continuă. Am aflat după numeroase apeluri telefonice că primul „tramvai” ar urma să plece la orele 8 (20). Nu am avut altă posibilitate de a ajunge la stația terminus (locația actualei uzine Hidromecanica) decât pe jos. Am plecat împreună cu părintele și Costel Fuioraru înainte de ora 7 (19). Zăpada era pe alocuri de un stat de om, dar apăruseră potecile la care au lucrat brașovenii în acea după amiază de duminecă după domolirea „diluviuului”. „Tramvaiul” nostru aștepta cuminte în gară, bine încălzit cu o garnitură dublă spre a culege pentru drumul spre casă sufletele de năpăstuiți.

Am făcut călătoria cam într-o oră și jumătate, trecând printr-o adeverată tranșee albă până la Satulung. Nu am mai văzut un asemenea spectacol fascinant, ulterior

continuare în pag. urm.

** IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM **

continuare

dar și fermecător prin imensa avalanșă albă care a cuprins Săcelele noastre.

L-am condus pe părintele Petru acasă. Doamna Veturia, preoteasa, ne-a primit cu lacrimi în ochi, mulțumindu-i lui Dumnezeu că i-a adus soțul sănătos acasă. Drumul de la stație l-am parcurs prin tranșeele croite prin zăpada care pe alocuri atingea doi metri. De necrezut, dar adevărat. Biata mamă a izbucnit și ea în lacrimi când m-a văzut. Nu aflase nici ea nimic de mine. Bănuise doar că am aciuțit pe undeva, unde anume nu am avut nici o posibilitate să-i comunic deoarece nimeni din vecinii noștri pe atunci nu aveau telefon.

Pe ulița noastră, dar, îndeosebi pe ulicioara care trece prin spatele grădinilor de pe strada Bisericii Române, zăpada depășea înălțimea gardurilor, acoperind curțile și pomii până dincolo de baza coroanelor.

Acesta a fost începutul iernii 1945-1946, cu teribilele ei zile de 8-9 și 10 decembrie.

Parcă ar fi fost ieri.

A doua zi pe 11, împlineam 18 ani!

Doamne, cât de repede au trecut aceste decenii și câtă istorie am stocat în amintirile mele! Si totuși, iarna aceea cu nefirescul ei a rămas o pagină luminosă prin zbuciumul și năpraznicile vremueli care au marcat anii imediat următori.

Dar viața și-a urmat cursul și implacabilul destin, nouă, muritorilor de rând, revenindu-ne doar datoria înregistrării evenimentelor pentru ca cei ce vor veni după noi să-și poată crea o imagine, cât de căt apropiată de adevărurile sub semnul căror i-a fost dat trecerii noastre să-și poarte existența.

În altă ordine de idei, mă tot întreb, scriind aceste rânduri, ce s-ar întâmpla dacă administrațiile noastre, astăzi dotate cu o logistică și o infrastructură de ultimă oră, s-ar confrunta cu celebra ninsoare din 8-9 și 10 decembrie 1945!?

Luni, 11 decembrie am plecat cu autobuzul la Brașov, la liceu de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic!

Cum s-au descurcat cei de atunci nu mă întrebăti. Dar, s-au descurcat.

Prof. dr. Dimitrie D. Cazacu

1 DECEMBRIE ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Unirea din 1918 reprezintă piatra de hotar în istoria românilor, punctul de plecare pentru poporul român.

Români din teritoriile aflate sub dominație austro-ungară- Bucovina, Transilvania, Banat - și Basarabia aflată sub dominația Imperiului Tarist au fost încurajați de intrarea în primul război mondial – 1916 - a Patriei Mame, ei sperând într-o apropiată întregire.

“Noi socotim că mantuirea neamului nostru este numai în unirea tuturor fiilor nostri într-o singură țară. Noi de la străini nu mai aşteptăm nimic; toată nădejdea noastră ne-o punem în viață la un loc cu toți frații noștri” – ziarul “România Nouă”- Chișinău, ianuarie 1918.

Marea Unire s-a realizat în etape. Prima regiune istorică care s-a unit cu România a fost Basarabia la 27 martie/9 aprilie 1918. Iată care a fost declarația de unire :

“În numele poporului Basarabiei – Sfatul Țării declară: Basarabia în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre. Marea Neagră și vechile granițe cu Austria acum ruptă de Rusia cam o sută și mai bine de ani din trupul Moldovei în puterea dreptului istoric și a dreptului de nație, pe baza principiului că noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa România”.

“Noi Congresul General al Bucovinei, întrupând supremă putere a țării și fiind investit singur cu putere legiuatoare, în numele Suveranității Naționale hotărâm: Unirea necondiționată a Bucovinei în vechile ei hotare (...) cu Regatul României”.

Cea de-a treia etapă a Unirii o reprezintă unirea

Transilvaniei cu Patria Mamă. În noiembrie 1918 se constituia Consiliul Român Central, care va hotărî convocarea unei adunări populare la Alba-Iulia pentru data de 1 Decembrie.

La această adunare au venit peste 100000 de români din toate ținuturile Transilvaniei și Banatului. Au fost prezenti 1228 de delegați, care vor adopta Rezoluția Unirii la 1 decembrie 1918, în care se spunea:

“Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Tara Ungurească adunați prin reprezentanții lor îndreptățiti la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, decretează unirea acestor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România”.

Astfel se realiza visul românilor, anul 1918 înscriindu-se în istoria neamului ca an de referință. Se constituia România Mare- stat național unitar cu o suprafață de 295049 km² și cu o populație de 16 mil. loc. Noile frontiere vor fi recunoscute prin tratatele de pace de la Saint-Germain – septembrie 1919 -, încheiat cu Austria, de la Neuilly, noiembrie 1918, cu Bulgaria și de la Trianon – iunie 1920 -cu Ungaria.

Unirea din 1918 a marcat împlinirea celui mai scump ideal al românilor, acela de a trăi în cadrul unuia și aceluiași stat, oamenii sperau să trăiască mai bine, într-o țară întregită teritorial.

L-a 1 Decembrie 1918, la Alba-Iulia, Iuliu Maniu – spunea: “Noi ne simțim ca orbul care zeci de ani n-a văzut lumina zilei, când printr-o binefacere dumnezeiască; se deschid ochii și vede lumina sfântă a soarelui. Noi suntem aici ochii poporului, care văd azi lumina libertății neamurilor”.

Prof. Mirela Comăniță - Săcele

DOCUMENTE DIN SECOLUL XIX REFERITOARE LA SĂCELENI

Vă propunem să faceți cunoștință în acest număr al revistei cu două documente vechi care vor reuși, cu siguranță, să ne arate nouă, celor de azi, câteva lucruri interesante despre săcelenii de altădată și relațiile sociale de atunci. Deoarece Transilvania se afla sub dominația Imperiului Habsburgic, în Principatele toți ardelenii erau numiți "austrieci".

Primul document se referă la un răspuns pe care Ministerul Finanțelor din Principatele Unite, prin Directorul Vămilor, îl dădea, la 10 ianuarie 1863, unei petiții pe care obștea păstorilor din satele săcelene o înaintase prin reprezentanții ei: Nică Gologan, Radu Tîței și Ion Radu Moroianu.

Săcelenii protestau împotriva tratamentului nedrept la care erau supuși prin perceperea taxelor vamale la ieșirea și intrarea cu turmele din Transilvania. Iată conținutul actului trimis de Ministerul Finanțelor:

"Domnilor. Prezentându-se Domnului Ministru suplica (petiție, n.n.) înregistrată la nr. 141 ce ați dat-o în numele unui însemnat număr de păstori Austrieci din Transilvania și prin care reclamați în contra modului de percepere a taxelor de import de la vitele din câmpuri ce se conduc în turmele de păstori Austrieci, Domnul Ministrul a

decis următoarele:

1) Să se suspende perceperea după modul de acum spre statornicirea modului cel mai productiv de percepere și control.

2) Păstorii ce s-ar crede obijduți (nedreptăți, n.n.) prin perceperea efectuată, să constituie o asumare prin acte spre a lua în urmă măsurile trebuitoare.

3) Să se purceadă îndată la pregătirea unui Proiect de Lege care să reguleze (să statornească, n.n.) introducerea și înapoierea din Tară a viteilor Austriece, în modul a se asigura un control eficace și perceperea drepturilor fiscale.

Acestea mă grăbesc a vă le împărtăși D-voastră ca rezoluție la suplica menționată și spre rezolvare.

Primit. D - l o r
încredințare a osebitei mele considerații.

Directorul Vămilor, ss indescifrabil
Şeful Secției, ss indescifrabil

D-lor: Nică Gologan, Radu Tîței, Ion R. Moroianu – Plenipotenți ai obștei păstorilor Austrieci din satele Cernatu, Satulung, Turcheș și Bacifalu."

Al doilea document pe care vi-l prezentăm este un continuare în pag. urm.

Contractul

contract, încheiat la 4 ianuarie 1868, între Ministerul Finanțelor din România și săculeanul Gheorghe Peteu pentru arendarea dreptului de taxă pentru podurile de peste râul Prahova, în apropiere de pasul Predeal, Iată conținutul documentului :

“Contractu

Art. I

- Subsemnatul
Ministrul
Finanțelor
României ,
având în
vedere
licitațiunea
tinută la 4
ianuarie 1868
anul curent,
arendează D-
lui Gheorghe
Peteu dreptul
tacsei de
trecătoare pe
podurile după
Prahova ce se
percepe la
frontiera
Predealului,
județul
Prahova, pe
termen de
cinci ani,
incepători de la
1 Mai anul
curent și în
condițiunile
inserate în
Monitorul
Oficial nr. 225
din anul trecutu
1867, în prețul
de lei vechi
patru decimii
sau lei noi
patru predemii
și bani
optudecișunu,

arenda raspunsa pe fiecare an, în patru părți egale, adică una
a patra parte la încheierea contractului și celelalte trei părți la
prima zi a fiecărui trimestru al anului din contract.

Art. II - Tacsele ce se dă dreptul antreprenorului a

luu la trecerea peste aceste poduri :

- a) Pentru una vită mare înhămată la un car încărcat cu povară, bani optuspredece
- b) Pentru una vită mare înhămată la un car fără povară, bani cinci
- c) Pentru un om călare, bani nouă
- d) Pentru una vită mare liberă, bani doi
- e) Pentru una vită mică, bani unu
- f) Călători care vor călători cu cai de postă vor plăti câte nouă bani pentru fiecare cal

Art. III - D-l
antreprenor
va respecta
apărările
prevăzute la
Art. II din
Contractu.

Art. IV
Perceperea
acestor tacse
se va face la
punctul unde
este bariera
situată.

Art.
V Eu
Gheorghe
Peteu
primesc de
bunăvoie
arendarea

acestor tacse pe termen de cinci ani cu obligațiunile ce mi se impune prin condițiunile enumerate mai sus.”

Rubrică realizată de Ioan Eftimie

**EVENIMENT CULTURAL LANSAREA CĂRȚII "LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE"
DE PROF. DR. DIMITRIE CAZACU**

Vineri, 16 noiembrie a.c., sala Festivă a Colegiului Național "Andrei Șaguna" din Brașov a găzduit un eveniment literar deosebit - lansarea cărții "Lingvistică și istorie" a domnului prof. dr. Dimitrie Cazacu.

La manifestare au participat numeroși intelectuali brașoveni, prieteni, cunoscători și colaboratori ai autorului, precum și oaspeți de seamă care au tinut să marcheze prin prezență și intervențiile lor importanța momentului. Este vorba despre domnul academician Alexandru Surdu, domnul academician Ion Aurel Pop, profesor la catedra de istorie a Universității din Cluj-Napoca și domnul profesor Doru Munteanu, președintele filialei din Brașov a Uniunii Scriitorilor din România. Ca de obicei, nu au lipsit reprezentanții Săceleului, oraș în care se regăsesc momente importante ale vieții domnului profesor Dimitrie Cazacu și pe care acesta îl reprezintă atât de strălucit în viața culturală și intelectuală brașoveană și națională.

Așa după cum au fost unanim de acord cei care au luat cuvântul, auditoriul a avut ocazia să asiste la prezentarea unei foarte importante lucrări pentru lingvistica românească, o contribuție de excepție care a necesitat un efort deosebit, depus însă cu pasiune de scriitor și profesionalism de cercetător în domeniul lingvisticii comparative.

"Lingvistică și istorie" este varianta concentrată a tezei de doctorat "Categorie aspectului verbal în limba rusă și alte limbi, neslavă", pe care domnul profesor Cazacu a susținut-o, în anul 1980, la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității București.

Nu este o lucrare care să se adreseze unui public foarte larg și neavizat, lucru intuit de autor, motiv pentru care îl ajuta pe cel care purede la lectura ei cu două foarte clare și lămuritoare adăugiri: un memento și o notă preambulară. În felul acesta, cititorul este înarmat cu câteva elemente care-i vor fi foarte utile în încercarea să de a asimila studiul lingvistic comparativ care urmează. Aflăm, astfel, că subsistemul verbului reprezintă axul central, ordonator al enunțului în sistemul oricărei limbi și că analiza acestui subsistem poate pune în evidență similitudini între limbi chiar neînrudite genetic. Mai aflăm că arealul european a fost, în primele secole ale erei noastre, până spre sfârșitul primului mileniu, locul unde s-au petrecut importante procese lingvistice,

determinate de contactul între limbi și că impactul produs relevă dominantă unuia dintre parteneri prin mutațiile produse în sistemul limbii rezultante

Înarmat cu aceste noțiuni și idei, cititorul poate îndrăzni să cucerescă, pas cu pas, argumentările, demonstrațiile și exemplificările cuprinse în capitolele lucrării propriizise.

Astfel, este pus la curent cu faptul că aspectele verbale sunt "modalități diferite în reprezentarea configurației temporale interne a acțiunii", își insușește, apoi, noțiuni stricte de specialitate, ca: natura categoriilor timpului și aspectului, aspect și aspectualitate, opozițiile de tip aspectual (cu explicarea opoziției binare verb imperfectiv / verb perfectiv în limbile slave și maghiară) și face cunoștință cu metodologia cercetării întreprinse de autor.

O parte foarte importantă a lucrării este dedicată categoriei aspectului verbal în limba rusă, bazată pe opoziția de tip privativ între verbul imperfectiv și verbul perfectiv, în care primul termen, considerat element marcat al opoziției, relevă trăsătura invariантă a prezentării acțiunii ca un întreg indivizibil. Sunt analizate pe larg relația între categoria aspectului verbal și categoriile periferice ale aspectualității, morfologia aspectului, relația valoare lexicală – relevanță aspectuală a verbului, semantica termenilor opoziției aspectuale verb imperfectiv - verb perfectiv, relația aspect - timp.

Capitolul următor este dedicat categoriei aspectului verbal în alte limbi, neslavă și demonstrația se bazează pe ipoteza, verificată cu profesionalism și competență de către autor, că există o anumită tipologie lingvistică, a cărei dominantă este constituită de structura sistemului verbal. Avem, ca urmare, prilejul să asistăm la o admirabilă demonstrație logică bazată pe situația relației timp - aspect în limitele formelor indicativului din limbile rusă, engleză, maghiară și română. Autorul face apel la texte comparate din "Război și pace" (Lev Tolstoi), "O căsătorie ciudată" (Mikszath Kalman), "Trei într-o barcă" (Jerome K. Jerome), versuri de Eminescu și Blaga, "Ciocoi vechi și noi" (N. Filimon) și texte din Sextil Pușcariu.

Sunt analizate aspectele verbale în limbile maghiară, engleză și rusă, precum și funcționarea categoriei aspectului verbal în limba română pe baza unor texte din operele menționate anterior, în limba originară și în versiunile traduse în celealte

CONTINUARE

limbi.

Cercetarea comparativă plurilingvă realizată de domnul profesor dr. Dimitrie Cazacu prin interpretările aspectuale ale verbului în câteva limbi europene, aparținând unor ramuri și chiar familii diferite (slavă, romanică, germanică, ugro-finie), conduce spre o concluzie firească și anume aceea a posibilității caracterizării tipologice a sistemelor verbale considerate, având în vedere faptul că verbul reprezintă o poziție cheie în sistemul oricărei limbi, el constituind un element structural central, caracterizat printr-o mare stabilitate pe tot parcursul evoluției limbii respective.

O alta concluzie ce se poate trage din analiza lingvistică la care am asistat lecturând lucrarea, este aceea că analiza comparativă a subsistemului verbului în mai multe limbi, înrudite sau nu genetic, este foarte relevantă pentru stabilirea naturii contactelor lingvistice ce au avut loc și care au determinat diferențe mutații structurale. Din acest punct de vedere, în viitor, studiul lingvistic poate constitui un drum de investigare invers cercetării istorice de astăzi, dar cu aceleași efecte, studiile istorice și lingvistice devenind astfel, împreună, instrumente foarte utile în cunoașterea trecutului nostru. Este clar pentru oricine că structura și vocabularul unei limbi constituie, în condițiile actualei dezvoltării informatici în domeniul stocării, prelucrării și redării datelor, o autentică bază de date istorice, de o mare și

incontestabilă exactitate. Ea poate fi un ideal suport de analiză privind evoluția unui popor, contactele pe care le-a avut în istorie, influențele pe care le-a suferit, vitalitatea sa și gradul de evoluție culturală.

Cercetarea realizată de Domnul Profesor pune, de asemenea, în evidență, cel puțin până în acest moment al ei, o interesantă similitudine între sistemul verbal și o bună parte a vocabularului limbii maghiare cu cele din limbile slave, ceea ce duce la concluzia influenței pe care maghiarii au suferit-o în jurul anului 1000, în Câmpia Panoniei, în urma contactului cu slavii ce se aflau în acea zonă, la acea dată.

Sper că prin aceasta scurtă sinteză a cărții "Lingvistică și istorie" am reușit să stârnim nu numai interesul celor atrași de studiul comparativ al limbii, dar și publicul larg, iubitor de carte, din Săcele, pe care îl invităm să caute și să studieze această valoioasă carte. Cu siguranță, lucrarea este interesantă pentru toți, este bine argumentată, iar comparația lingvistică pe care o conține nu poate fi decât folositoare, novatoare și în ton cu cele mai moderne tendințe în acest domeniu de studiu.

Suntem bucuroși, mai ales noi săcelenii, că am avut ocazia și în acest an, în preajma Sărbătorilor de Iarnă, să primim încă un frumos dar pe care domnul profesor Dimitrie Cazacu ni l-a pregătit și ni l-a oferit sub forma unei admirabile lucrări, pentru care îi mulțumim.

Horia Bârsan

**Cu ocazia aniversării zilei de naștere, în 11 decembrie, Redacția revistei "Plaiuri Săcelene" și
conducerea Asociației "Izvorul" urează Domnului Profesor Dr. Dimitrie Cazacu, acum,**

la împlinirea frumoasei vârste de 80 de ani, multă sănătate, fericire și numai împliniri alături de cei dragi.

**Fie ca mulți, mulți ani de acum încolo, Domnul Profesor să se bucură de aceeași molipsitoare energie tinerească și să
ne încânte cu numeroase alte cărți, aşa cum ne-a obișnuit până acum.**

La mulți ani!

GÎND DE CRĂCIUN

Prietenilor mei

Solie
din abisale nepătrunsuri,
un dar divin,
un dor,
o nostalgie-nmiresmată
cu cetini și arome de ninsori,
suspiu adescori,
un dulce spin,
tribut plătit întoarecerii în Timp,
flor, tulburator nespus
amane ticiuț și tâmnic
pe undeva pe Sus,
în salba anilor
mărgăritar ales
cu strălucire opalină,
colind
de-a doră dat
de-o voce caldă, cristalină,
fermecător în modestia sa,
omagiu cald,
adus
copilului Isus.

Dimitrie D. Cazacu

DOBROGEA – IZVOR AL SPIRITALITĂȚII ROMÂNIILOR

- NOTE DE CĂLĂTORIE -

"Şaguna-i Alma Mater

Putere, timere

Şaguna este forță

Virtute și nobilă"

(Imnul studenților Univ. "Andrei Șaguna" Constanța)

Argument

Despărțământul ASTRA „Frații Popcea” de la Săcele a organizat în zilele de 28, 29 și 30 septembrie 2007 un interesant pelecanaj prin Dobrogea pe urmele vechilor mocean săceleni, etalon de limbă și simțire românească. Acțiunea a fost sprijinită substanțial de sponsori fideli: C.N. "I.C. Săcele", S.C. "Electroprecizia" S.A. și de căpăta prieten ai ASTREI săcelene despărțământ care urmărește atragerea tineretului spre practicarea turismului cultural și religios, misiune pe care această asociație culturală și-a îndeplinit-o cu succes în ultimii 4-5 ani străbatând diferite colțuri ale pământului românesc, ocazie cu care participanții au cunoștin vestigii grăboare care susțin și apără identitatea noastră într-o lume bulversată dezorientată și pândită la tot pasul de pericolul pierderii treptate sau aplăzării respectivei identități.

Intr-o Europă unită, identitatea noastră e de neconcepțut fără susținerea (cu argumente) a valorilor credinței strâmoșești, a nedeteriorării limbii literare și unitate, a obiceiurilor oamenilor spre progres și bunăstare într-un europeism ce se vrea tot mai civilizat și luminat. La acțiunea susamintată au luat parte elevi săceleni „trăvești” în două formați sportive, băieți de 12-13 ani (cl. a VII-a) echipați în tricourile tradiționale (rosu-negru) ale echipei de fotbal „F.C. Săcele” (Liga a II-a) și fetele campioane naționale la softbal, echipă condusă de prof. Florin Bîlan (director Sc. Nr. 6 „Alexandru I. Lapedatu”). Ca invitații au luat parte astriști de diferite vârste și profesii: învățători, profesori, economisti, juriști, teologi, medici, ingineri etc. atât din Săcele cât și invitați din Brașov. O notă maximă a primit și de această dată dl. Ion Papuc, șoferul autocarului, care „ne-a legănat” cu grijă și pricepere pe fascinantele meleaguri dobrogene, ceea ce a doua casă a mocanilor săceleni.

Sculptorul ION JALEA a coborât de la Săcele în nobilând arta românească

Constanța ne întâmpină cu un cer ceranat într-o zi de toamnă timpuriu, cu regretul plajelor de-acum puști dar cu nobilețea municipiului de la Marea Neagră ce adăpostește importante vestigii de cultură și spiritualitate

Ne vine greu să alegem obiectivele de vizitat

Prima instituție pe care „o călăram” este Muzeul „ION JALEA” înființat în anul 1968.

Suntem întâmpinați deosebit de cordial de către distinsa doamnă directoare care e la origine... brașoveancă, absolventă a Liceului „Andrei Șaguna” și a Univ. București (secția artă).

Unul dintre cei mai de seamă artiști plastici ai secol XX, sculptorul Ion Jalea s-a născut la Casimcea (1887), părinții săi trăgându-se dintr-o veche și înstărită familie de mocani săceleni.

Jalea a fost elev al lui D. Paciuza, Rodin și Bourdelle. Vizităm cu emoție cochetul muzeu și admirăm indelung operele expuse. În hol se află tatăl și mama artistului – Minerva, Hercules dobândind centaurul, Sfântul Petru, Horea, Eminescu și Spiru Haret, Decebal și Traian etc., etc.

Dăruim muzeului constanțean un splendid costum popular (de fetiță) prin chiar prezența celui ce l-a lucrat, dl. Tarciziu Mocanu – renomul artizan săcelean, membru al ASTREI. De asemenea, ne face placere să oferim instituției și lueratoare subsemnatului „Publicistica la Săcele” (2002), unde la pagina 48 stă scris... „Totodată artistul (n.n. e vorba de I. Jalea) se referă la participarea sa cu fuerări de valoare la Expoziția Internațională de la Paris. El declară că <<este o adevarată minune să se participe oficial la mișcarea artistică și culturală a lumii întregi>>”

Ion Jalea era convins că... Popoarele se vor aduna pentru așa prezenta și confrunta gândurile în artă”. Cred că premoniția a fost de bun augur.

ALMA MATER și spiritul lui ȘAGUNA

Prinț contemporani, Constanța adăpostește cu generozitate doi oameni luminați, cu adevarată misiune divină și patriotică. Aceștia ne-au întâmpinat și numele lor este: I.P.S. dr. Teodosie, Arhiepiscopul Tomisulu și dl. prof. univ. dr. Aurel Papari – rectorul Universității „Andrei Șaguna” și președintele despărțământului ASTRA „Dobrogea”. Îlor le datorăm clipe extraordinar de plăcute, clipe izvorăte din sufletul unor gazde cu adevarat oștăbile, prieten de nădejde ai săcelenilor și brașovenilor.

În prima zi a șederii noastre la Constanța am fost ospetul Fundației și Universității „Andrei Șaguna”. Întâmpinări cu deosebită cordialitate, de fapt de către familia Papari, ne-am bucurat mai întâi de serviciile d-lui dr. Papari-junior care ne-a fost un ghid valoros și amabil pe tot traseul ce a cuprins un itinerar fugă prim municipiul Constanța (Muzeul I. Jalea, Avariul, Mamaia etc.). În partea a doua a zilei am fost întâmpinat cu adevarat onoruri la sediul Universității „ȘAGUNA”, un nou și modern edificiu ridicat cu căpăta ani în urmă. La intrare am admirat monumentală statuie a mentorului spiritual (mitropolitul Ardealului, Andrei Baron de Șaguna) și am depus un buchet de garofane purtat cu gingăsie de către d-na Georgeta Antal (Sc. gen nr. 1) „trăvești” și domnia sa în... mocană de la Săcele.

Întâlnirea cu dl. rector Papari a fost un reușit regal al parteneriatului dintre cele două despărțăminte ale ASTREI „Frații Popcea” și „Dobrogea”.

La această întâlnire de suflet și simțire românească am aflat unele lucruri inedite și deosebit de interesante referitoare la audiența de care se bucură Uni. „Șaguna”, această adevarată mamă care dă brâmbă spirituală și simțulică unui important număr de studenți, care se pregătesc aici într-o gamă variată de specialități și, în același timp, cooperează cu numeroase cercuri și personalități atât din țară cât și din îndepărtata Chină, SUA sau din Australia. O universitate europeană care face cunoscere spiritului șagunist.

Am aflat din relatările volubile și pline de tâlc ale amfiteatrului nostru că Andrei Șaguna, ctitorul ASTREI, e de fapt și ctitorul Bisericii Ortodoxe autocefale din Ardeal și, alături de conferit Şcoala Ardelenă, el rămâne ctitor al învățământului în limba română din satele transilvane (vezi școlile ce au funcționat pe lângă biserici). Cu mândrie, despărțământul nostru a primit „Diploma de Excelență” și medalia „Andrei Șaguna”, pe care le vom păstra și prețui ca adevarate „moaște” ale identității noastre spirituale.

..... Pământul DOBROGEI e sfânt și e stropit cu sânge de martiri...”

Cu aceste cuvinte am fost întâmpinați, după datină, creștinește și românește, de către I.P.S. dr. Teodosie Petrescu – Arhiepiscopul Tomisulu. A doua zi a șederii noastre la Constanța, după ce ne-am odihnit confortabil la hotelul „Șaguna” de la Mamaia, am pătruns cuprinși de stială, curiozitate și interes în impunătorul Palat al Arhiepiscopiei Tomitane.

Întâlnirea cu Înalțul Ierarh al BOR, Părintele Arhiepiscop Teodosie, a fost o veritabilă sărbătoare a spiritului și o incununare a periphiului

Conclusion

nostru prin față în ultimii ani. Am ajuns, în sfârșit, aici la izvoarele ortodoxiei noastre, în vechea Scăia Minor, unde a predicat și i-a creștinat pe oamenii locului Sfântul Apostol Andrei, întâiul chemat care i-a creștinat pe români nu la o anumită dată fixă și nu cu sabia, ci cu puterea Sfintei Cruci, simbol al jertfei sale măritrice deopotrivă cu destinul poporului român, născut creștin și ortodox.

Figura Părintelui Teodosie e calmă și emană încredere și curaj, neobosită râvnă în slujba idealului național, interes și dragoste față de menirea tinerilor în viitor, iubire față de înaintarea patriei, indiferent ce semințe sau credință pune umărul dar și devotament neabătut față de recunoașterea românilor printre națiile ce sunt luminate de zestreia lor. În acest sens am reținut câteva dintr-o mulțime de invățătură și lucru date nouă într-o binecuvântare.

„Întărimea cu acest grup înimioș, patriot, plin de credință și simțire culturală românească, îl-a provocat o empatie profundă – felicit pe cei care eu dragoste părintească și eu credință dreaptă și simțire românească povătuoase pe copii și tineri, ca neamul nostru să perpetueze în întărită Europa și să lumineze în toată lumea prin grai, prin cântec, prin poezie, tradiție și muncă neobosită valorile strămoșegă”

Părintele Teodosie și-a amintit cu plăcere de anii studierii I.P.S Sale, când venea la hramul bisericii „Sfinții Arhangheli” de la Satulung și canta, împreună cu colegii, înmuri de slavă întru mărirea lui Dumnezeu și fata editorilor moceani de la Săcele

La rândul nostru am onorat întâlnirea cu o modestă dame, acceptată, în valoare de 5 mii de lei vechi, în memoria moșilor săcieni, vestiți drepteroiosi pe meleagurile dobrogeni și nu numai.

In final, dl. avocat George Efehim (Braşov) „travestit” în costumul moşilor săcărăi a interpretat o dansă de cătăne din repertoriul lui Grigore Iese.

Am părăsit municipiul Constanța îndreptându-ne spre izvoarele identității românilor: monumentul de la Adamclisi și Peștera Sfântului Andrei.

Certificatul de naștere al românilor s-a întors neapărat și pe la Adamclisi

Nu puteam ecusi priveliștea ce și-o oferă de la distanță turnul cândva înalt de 15 m și gros de 10 m – ce se recomandă din vecinime drept celebrul „TROPAEUM TRAIANI” – monument construit în anii 108-109 d. Hr., din porunca împăratului Traian, strămoșul nostru de la Roma – în amintirea victoriilor sale asupra dacilor și a barbarilor viteazului Decebal. Monumentul a fost restaurat în anul 1977 și înfățișează, în basorelief chipuri de legionari romani luptându-se cu barbari. La fața locului, grupul nostru a primit anumite intereseante de la dl. Constantin Enea, custodele, un moldovean sfătios și intelligent care, astăzi, a absolvit Academia militară de la Brașov. Înă odată se adeverește părerea noastră că brașovenii și dobrogenii au de ocrotit această casă.

Aflăm de la dl. Eneea că, în ultimii ani, pe lângă revigorarea credinței noastre ortodoxe, se observă și un interes sporit pentru vestigile trăsăturii morale care vorbește de empatia românilor: capitol încă controversat în mediele academice și afisați nestintășice pe aurea de neprietenie

Ne bucură constatarea că românii sunt urmași de drept ai dacilor și romanilor, că aceștia din urmă au întronat aici o civilizație superioară care să contopă cu zestrarea altor națiuni și se mențină ce-au intrat în plămâda românilor.

Lumină înălătură și reculegere la Peștera Sf. Apostol Andrei

O toamnă pe de-a dreptul sadoveniană ne poartă pe intinsul și primitorul pământ al Dobrogei

Treeiem prin localitatea „Ion Corvin” și ne ospătăm bine la un modest han condus cu priețepe de un preot (19) al cărui nume ne scapă. Printre altele ne spune că Sfintia Sa a pictat biserică de la mănăstirea Dervent, unde vom înnopta „Părimele „hangii” și bucuros că a făcut cunoștință cu un grup de excursioniști de la Sâcele – Brașov și ne urează „drum bun” în continuare iar noi îi răspundem cu „vad bun” și sănătate.

Ne abatem din soseaua principală și în luările pe un drum secundar. Cine nu-a trecut pe-acolo are ce regretă. Într-o originală și splendidă căciure a dealurilor înconjurătoare, parcă traseat cu compasul, se află mănăstirea „Sfântul Apostol Andrei”. Liniste dumnezeiască. Lumina liniștită de crepuscul, într-o durată amiază cuprinsă de farmec. Aici „celularele” nu mai au semnal! Aici ne atârnăm totuși în mijlocul lumii civilizate dar – departe de tulburarea ei apeneantătoare și strânsă.

Sfântul Apostol Andrei a fost unul dintr-acei 12 apostoli ai Mântuitorului Iisus Hristos. Frate cu Simon Petru, conform tradiției, el a predicat și a „lăsat” Evanghelia lui Hristos în Capadoccia, Galia, Bithynia și Scythia până la Volga, de aceea ANDREI – Apostolul e și patronul Rusiei. El e fondatorul de drept a bisericii Bizantine.

Ca martir al credinței creștine a fost răstignit pe o cruce aplicată. Ziua comemorării sale, 30 noiembrie, e ziua celui întâi chemat, ocrotitorul României, dar și zinu lui Sfânta.

1 DECEMBRIE e Ziua Națională a României, dar și Zina ASTREL noastră.

Mănăstirea „Peștera Sf. Andrei” este o adevarată POARTĂ A CREȘTINISMULUI în România. După tradiția veche, păstrată încă de la locnici precum și de unele scrierii istorice și teologice din primele veacuri creștine, Sf. Apostol Andrei a ajuns în Dobrogea prin anul 60 d.Hr. și s-a oprit cu nemenți săi pe plajurile unde stăpânescă dreptorii Cuzun și Dura, în satul Cuzun, numit azi „Ion Goryan”.

La marginea acestui sat, într-o pădure, a găsit o peşteră pe care a folosit-o ca loc de sălaşuire şi de rugăciune. Aici, Sf. Apostol Andrei a botezat creştinându-i pe mulți dintr-o strămoșie noastră, le-a hirotonisit preoți, iar aici s-a aflat prima BISERICĂ a românilor, începutul sau izvorul credinței la ortodoxie.

Astăzi, cu toate vîrtegările vremurilor apuse, neclintită de aproape două mii de ani, se adună la acest sfânt loc de pe litoral român de prețuitindem sămănd un indemn launtric să-l precumărească și să-l cheme cu credință, dragoste și recunoștință pe întâiul lor Părinte sufletește ANDREI - Apostolul neamurilor lui Hristos.

Marele Eminescu a venit aici adus de sfânta noastră tradiție și s-a închinat în Peștera Sfântă iar de atunci păduricea înconjurătoare îi poartă numele. Este aceasta un semn de comunung și alesă demnitate cu memoria unuia dintre cei mai mari români.

Predicând învățătura lui Iisus, Apostolul Andrei i-a măntuit pe români. Pătrunzând cu fireasă emoție în interiorul Pesterii E impodobită cu icoane, flori și stergare. E impodobită și cu pasii pelerinilor de diferite vârstă care-i străbat traseul cu evlavie și reînmulțire.

Emoțională. Grupul săcelean beneficiază de explicații părintelui Viseran care apoi ne invită să gustăm din bunătățile (un numitul caș de capătă) cu care săceleeni au fost asteptați și omeniți să aibă cum se cuvine de către Venerabilul moșan. Ne simțim excepțional și oarecum părăși la mareea și înțeleaptă lucrările și sfintele scrierile Sf. Apostol Andrei, cel care a așezat cunintenia românească în drepturile ei.

La Dervent curge ... lăptă și miere iar mustul încă n-a dat în fieră

Soarele de toamnă, încă puternic, aureolează viile Dobrogei și dă oglindă feerică razurilor pline cu pește. Ne îndreptăm spre locul unde vom rămâne peste noapte: Sf. Mănăstire de la Dervent, o adeverință cetate ortodoxă unde „nevoiesc” căjuia călugări (în majoritate tineri) care aduc cuvântul de laudă lui Domnului în aceste locuri binecuvântate de Domnul și de izvoarele credinței noastre dar și de taină mănoaselor locuri ce ne-au ocrutit

Cultură * Cultură

CULTURA ROMÂNIEI

originea.

La poarta mănăstirii, în parcare, ne întâmpină (după „tradiție”?) o ceată de cătiva țigănuși de prim partea locului. Nu-i îas să cerșească după cum le este „nărvaval” și le ofer o bancnotă cu chipul pictorului Nicolae Grigorescu rugându-i să ne cânte și să ne incânte cu un „Mulți ani trăiască” în cîstea Săcelelor și a Brașovului. „Corala” improvizată se achită în cele din urmă cît de căt onorabil de această „sarcină” oarecum neobișnuită și originală pentru acești neferici ai locului.

Intrăm pe poarta mănăstirii taman la începutul slujbei de seară. Rugăciunea călugărilor e sfîrșită și dangăt răscoitor de clopot, e zgromot fascinant de toacă, vestire și implinire a voinței Bunului Dumnezeu. Aici, la Dervent, suntem nu numai în lumea credinței dar și a frumosului exprimat prin poliromia florilor, aici la Dervent ne apărâm de cele reale prim duhul faptelor bune pe care le observăm în preajmă. Am descoperit că tot aici se află și izvorul eu apă vie din basmele românilor.

Suntem puțin obosiți, în linistea chililor ce ne adăpostesc cu generozitate o noapte scurtă, noi visăm la continuarea drumului spre casă prin Dobrogea, la plăcerea și florul de a trece Dunărea cu bacul pe la Ostrov, în imediata apropiere a Bulgariei vecine, pe la Silistra.

Când ne-am trezit dimineață... surpriză și aici. Suntem invitați cu amabilitate la micul dejun unde grupul nostru e servit din nou românește și creștinest cu lapte (fierbințe) și cu miere, fără portii, tot românește, adică din abundență, pe săturare!

Aflăm că această cișnă ce ni se rezervă provine din gospodăria anexă a mănăstirii, care adăpostește vreo 80 de vaci cu lapte și mulți stupi, în curte, înaintea plecării, ne inducim cu căte un păharel de must care provine dintr-o „pântecosă” remorcă cu struguri. Se culeg viile mănăstirii dar mustul încă n-a dat în fier. Trecem fără dificultate cu bacul pe la Ostrov și ajungem la Călărași.

„Astra – Săcele – Electroprecizia?”

Prinsepută și la fotbal, e „travestită” printre jucători dar... degeaba, scorul final ne rămâne tot nefavorabil. Nu-i nimic, s-a făcut mișcare și risipă de energie acolo, la Călărași, pe stadionul „Dunărea” unde s-a scandat, în premieră absolută, „Astra – Săcele – Electroprecizia”. O pauză spre casă. Ne întoarcem de data asta pe vestita „Autostradă a Soarelui”, ocolind Bucureștiul și, mulțumiti cu toți de cele văzute și similate în cele 3 zile, ajungem la Săcele înainte de lăsarea noptii. A fost zile unicate pline de învățătură și de învățămînt.

Proiecte finalizate – proiecte visate

Cu acest pelerinaj prin Dobrogea legendară, despărțământul ASTRA „Frații Popcea” Săcele și-a încheiat programul intitulat sugestiv „VIP-GN”, adică „Vocile iubirii de pământ și graiul neamului” care a reușit să antreneze în cei patru ani ai derulării sale un număr de peste 150 de persoane, tineri săceleni (elevi și studenți, muncitori), aștrăi devotați temei respective, care au colindat locuri cu rezonanță în istoria, cultura și spiritualitatea românilor: Iașiul, Ipotești lui Eminescu, Voroneț, Putna și Agapia, Izvorul Mureșului, Toplița Română, Clujul și Valea Someșului, Năsăudul academicilor, al lui Coșbuc și Rebreanu, mănăstirile de vis și reculegere din nordul Olteniei, Banatul, Alba-Iulia, Rimeteul, Sibiu etc.

Pământul binecuvântat al Dobrogei a încheiat, aşadar, această fascinantă aventură a spiritului astrist inițiată, nu întâmplător, tocmai aici adică exact în mijlocul ţării tuturor românilor.

Se cuvine a fi adresate calde și recunoșcătoare mulțumiri tuturor sponsorilor și binefăcătorilor noștri, care au înțeles să susțină acest program (fără pretension de accesare a unor fonduri europene!) cu o sumă care se ridică la aproape 200 de milioane de lei vechi. Peste tot pe unde am peregrinat ne-am întâlnit cu personalități de seamă ale ţării: înalte fețe bisericesti, academicieni și profesori universitari, oameni de artă și cultură dar și cu oameni simpli, onesti și cinstiți, care dau „sarea pământului”.

Aveam în proiect, ca-n continuare, să derulăm un nou și ambicios program pentru etapa anilor 2008-2012, în strânsă relație de parteneriat cu despărțământul ASTRA active din țară: de la Iași, Constanța, Brașov și Harghita-Covasna.

Noul program se va intitula „AVE - ROMANIEN FOLK”, adică „Astra la vecinii ei europeni – poporul românesc”.

Ațiunile preconizate vor urmări cunoașterea mai aprofundată a obiceiurilor și datinilor, a specificului identitar al fiecărui vecin cu care români au datoria să conviețuiască într-o deplină armonie. Cunoașterea reciprocă este și un îndemn pentru conaționalii noștri de a-și prețui mai mult comunitatea de spiritualitate moștenite și ca-ntr-un perpetuum mobil să onoreze locul lor binemeritat printre ţările Uniunii Europene.

Prof. Liviu Dărjan

Președintele despărțământului ASTRA „Frații Popcea” Săcele

TRAGICUL DOMN

Ce putred plouă la Brașov
 Cu cuie strâmbă cu cocleală
 Femeile au părul mov
 Și șoldul cât o catedrală
 Iar stropii cad de jos în sus
 E de un veac aceeași seară
 Când cerul pare-la apus
 O ambulanță militară
 Și a venit melancolia
 La mese-ntr-un tractir infect
 De parcă-i sora Melania
 Cu crucea roșie pe piept
 Oprindu-se în pragul ușii
 Precum zăpada de mai an
 Sau un intrus ca toți intrușii
 S-asculte caii de la Ioan
 Pe când ale cetății pegre
 / Gheboși ologi și surdo-muți /

Poezie scrisă de Octavian Soviany în memoria lui Darie Magheru

Împușcă vai cu frunze negre
 Preoții încă nenăscuți
 Care privesc la noi din stele
 Amiroșind a crin ciobit
 Iar cimitirul din Săcele
 Devine parcă infinit
 Făcând să toarcă veșnicia
 Prin cuie strâmbă de sieru
 În timp ce Stanca sau Lucia
 Vă spală crucea cu rachiu
 Și-nțelegând din spusa lor
 Că n-au poeții timp să moară /
 Renaște zeul orb cu flori
 În fiecare primăvară /
 Împleticindu-mă ca-n vis
 Mă plec atunci peste argilă
 Să văd ce faceți ce-ați mai scris
 Pe frunze și pe clorofilă.

PODUL DE FLORI

de Toma Istrati

A fost odată-n răsărit.
 Un pod din floare zămislit,
 Trecea semet din mal în mal,
 Peste al apei bland val.
 Un pod de flori cum nu găsești
 Decât în inimi românești.
 Și zavă mare s-a făcut,
 Speranțe multe au renăscut,
 Încrezători eram pe val,
 Dar valul s-a lovit de mal.
 Azi, Prutul curge liniștit,
 Iar florile s-au ofilit
 Și au căzut pe rând în val,
 Plutind spre fiecare mal.
 Când oare va mai înflori
 Și când din nou s-o împletești
 Când vom păsi din mal în mal
 Nedespărțiti de niciun val ?!
 Să dee Dumnezeu cel sfânt
 Să reunim acest pământ,
 Cu pod de flori din mal în mal
 Și să-l stropim cu-al apei val,
 Un pod de flori cum nu găsești
 Decât în inimi românești.

**SPICUIRI DIN PRESA VREMII
“GÂNDURI PENTRU NAȘTEREA DOMNULUI”**

Râsfoind presa săceleană din perioada interbelică, respectiv revista “Plaiuri Săcelene” care numără peste 70 de ani de la înființare, în numărul jubiliar, care adună ce a fost mai valoros din colaborările pe anii 1934-1938, am dat de un articol care mi s-a părut sugestiv chiar din titlu : “Gânduri pentru Nașterea Domnului”, având în vedere și sărbătorile care se apropiie.

Articolul este scris de un colaborator de seamă al revistei la rubrica Cronica religioasă, regretatul preot Gheorghe Șerbu, paroh al bisericii “Sf. Adormire” din Satulungul de sus, adevărat slujitor al altarului timp de mai multe decenii, exemplu de cinste, demnitate, conduită morală desăvârșită.

Articolul prezintă semnificația sufletească a Praznicului Nașterii Domnului, “întroienit de zăpadă, biciuit de crivăț”, care aduce în fiecare an o bucurie sfântă în toate sufletele omenești.

Cei mai în vîrstă aşteaptă Crăciunul pentru că în aceste zile se pogoară în suflete o liniște divină, iar aducerile aminte învăluie plăcut duhul omului cu belșugul dragostei de viață. Nu există colț de pământ și nici suflăt care să nu tresără de bucurie în aceste zile de sărbătoare. Motivul bucuriei îl formează faptul, istorie și dumnezeiesc, al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.

În Bethleemul Iudeii s-a născut Hristos, dar nu în centrul orașelului, ci la periferia cea mai îndepărtată, într-un staul, “o închisoare a vitelor care muncesc pentru om. Adevăratul staul este întunecos, murdar ; curat nu e în el decât jgheabul în care gospodarul pune fân și nutreț” (G. Papini). Într-o noapte cu stele multe, pe un ger strănic, cu un vad de lumină aurie, pe unde se pogorau îngerii lui Dumnezeu, cântând, păstorii se închină lui Dumnezeu. Iisus Hristos, și îi aduc darurile dalbe ale păstoriei. La fel fac Magii și cu ei își supun toți puternicii pământului.

Fiul lui Dumnezeu se face om, se smerește pe sine pentru a ne ridica în slavă pe noi care ne robiserăm pământului. “Înîmă înfrântă și smerită , iată noul duh al vieții lui Hristos, iată noua lumină a Bethleemului”.

Pentru noi Crăciunul este cea mai bogată sărbătoare în datini și obiceiuri bătrâne.

Cel mai răspândit obicei este cel al colindatului. Solia Nașterii Domnului este adusă în versul colindelor de micii urători care poartă îmbujorarea frigului în obrajii, bucuria colindatului și a unui câștig nevinovat. Colindele sunt mituri religioase prin care poporul și-a manifestat credința și bucuria. Ele aparțin poeziei populare cu caracter religios și alcătuiesc “ cea dintâi fază a unui neam ce se trezește biciuit la lumina vieții.”

Colindele sunt variate în formă, dar cu mari asemănări în fond, pe întreg cuprinsul țării. Ele rămân un tezaur scump, o zestre specifică și alături de celealte tradiții formează manifestările după care se poate determina coloritul sufletului înaintașilor noștri.

Pentru timpurile în care trăim, se impune ca aceste colinde să se păstreze cu nota lor specifică zonei, iar obiceiul colindatului să fie pururea între noi cu forma lui îngerească.

Crăciunul românesc ortodox se poate recunoaște după fulgii de zăpadă care împânzesc văzduhul, după glasul argintiu al colindătorilor, după mulțimea datinilor acestor zile.

Îndemnul final este deosebit de sugestiv : “ Cu sufletele înălțate să simțim în fiecare vers al colindei sufletul credincios al înaintașilor.”

“ Si mai ales în iarna asta
Lăsați copiii să colinde
Să nu se-nchidă nicio poartă
În preajma lor
Si niciun semn
Să nu-i opreasă
Din curatul și sfântul datinei îndemn.
O, mai ales în iarna asta
Lăsați copiii să colinde ! ”

Prof. Florica Lupu

IN MEMORIAM

„IO, DARIE MAGHERU, ETERN CONTEMPORAN”

La intrarea în Casa Memorială a scriitorului te întâmpină această inscripție de pe un mare portret în ulei, creație a pictorului Horia Ghelu, fiul scriitorului Ion Ghelu-Destelnica.

Vineri, 26 octombrie a.c.s-au comemorat 24 de ani de la trecerea în eternitate și s-au aniversat 84 de ani de la nașterea importantului scriitor, poet, prozator, dramaturg și actor DARIO MAGHERU. Serbările au început și au fost organizate de dascălii (profesori și invățători) ai Școlii Generale nr. 2 din Turgheș – Mun. Săcele. Este al treilea an de când, din inițiativa profesorei Daniela Dragomir, școala la care a fost elev și Darie, îi cinstește memoria.

În cimitirul Bisericii Vechi din Turcheș unde Darie „... va fi una cu iarbă și mai apoi cu pietrele ...” s-a depus, din partea școlii o frumoasă jerbă cu găroafe roșii. Distinsa doamnă Illeana Drăgan i-a presărat pe mormânt, nemuritorului, flori și crengi de brad. Au vorbit despre personalitatea artistică a celui comemorat actorul și regizorul George Gridănușu, editorul și scriitorul Daniel Drăgan și publicistul și profesorul Stelian Răducanu. Olga Lascu a recitat o poezie din volumul „Caprichos”. Cuvântul de încheiere a ceremoniei l-a rostit, cu multă sensibilitate, doamna director al școlii, Nicoleta Tănase.

S-a continuat sărbătorirea la școală într-o sală unde, pe un fond muzical bine ales și cu proiecții ale portretelor lui Darie, s-au ținut cuvântări și s-au recitat versuri și tirade. George Gridănușu a interpretat, magistral, din teatrul magherian. De fapt, el este primul actor care în stagiunea 1978-1979 i-a prezentat piesele istorice pe scena Teatrului Dramatic din Brașov, și apoi, pe ruinele cetății de la Poienari –

Târgoviște. Trebuie să reținem că în aceeași zi, George Gridănușu, împlinea venerabila vîrstă de 84 de ani.

Ca de obicei, Stelian Răducanu l-a evocat pe Darie cu multă putere de pătrundere în opera lui. Leonard Cambeșteanu, cândva profesor de limba și literatura română la această școală, a depănat și el amintiri legate de Darie și de elevii acestei școlii care s-au realizat frumos în cultura românească. Au citit versuri Sebastian Stănculescu, proaspăt licențiat al Facultății de Litere și A. Mănuțiu actor la Teatrul

„Esperom”.

Un grup de elevi din clasa a VIII-a a Școlii Generale nr. 2 au susținut, cu talent, un recital „Darie Magheru” pregătiți fiind de doamnele profesore de muzică și de limbă română. Cuvântul de încheiere i-a aparținut tot doamnei director Nicoleta Tănase. După orele 16.00 s-a continuat sărbătorirea la Casa Memorială cu o participare impresionantă. Maestrul Gridănușu a susținut un recital din cele trei poeme dramatice și din cele cinci piese istorice ale lui Darie, autodepășindu-se și fiind răsplătit de ovăziile celor

care l-au ascultat. Au mai interpretat din dramaturgia magheriană actorul Eugen Frâncu și din poezie: scriitoarea Magda Simionescu, actorul A. Mănuțiu și eleva Ioana Secrețeanu. Poeta și profesora Viorica Popescu a citit o poezie scrisă și dedicată evenimentului. Dintre cei care l-au cunoscut pe Darie au vorbit scriitorul Daniel Drăgan, poeta Nadia Cella-Pop și Petrică Istrate. Au ieșit în evidență două plăcute surpize: Stelian Răducanu a citit un grupaj de poezie lirică de Darie Magheru și poetul Józsa Attila le-a citit în limba maghiară, traduse de el. Intentionează să editeze o carte bilingvă cu 50 de poezii. Cea de a doua surpriză a venit de pește ocean ... În revista de spiritualitate și cultură românească „Lumină lină-Gracious Light” a apărut sub semnatura criticului M. N. Rusu o evocare a lui Darie Magheru și o poezie a discipolului său, scriitorul Octavian Soviany „Tragicul domn-în memoria lui Darie Magheru”.

La această manifestare aniversară și comemorativă au participat scriitori și oameni de cultură brașoveni și săceleni și alții decât cei pomeniți mai sus ca: George Zori, președintele

Societății de Literatură și Artă „Darie Magheru” (și domnia sa a citit un eseu interesant dedicat lui Darie); Georgeta Blendea-Zanfir, Rodica Grigore, Aneta Horghidan, Cornelius Păunescu, Liviu Dărjan, Cornel Vlad, Ioan Suciu, Silviu Dădescu și alții. Până târziu, în seară, au vibrat de poezie și cântec, încăperile Casei Memoriale și spiritul nemuritor al lui Darie Magheru a fost prezent alături de noi ...

A consemnat - text și foto:
Prof. Levente Miklos

NOUL PATRIARH AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

I.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, este noul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Aceasta a fost alegerea Colegiului Electoral Bisericesc, validarea Sfântului Sinod și, mai întâi de toate și peste toate, voia lui Dumnezeu pentru Biserica Ortodoxă Română. La vreme de încercare pentru Biserica lui Hristos, ni s-a dăruit patriarh care să ne povătuiască devenirile și să ne crească așteptările întru bucuria împărătiei.

Noul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române s-a născut la 22 iulie 1951, în localitatea Dobresti (jud. Timiș), într-o familie de învățători. A urmat școala primară în satul natal, școala gimnazială în Lăpușnic, iar cursurile liceale în Buziaș și Lugoj. Între 1970-1974, este student la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, iar în perioada 1974-1976 doctorand la Institutul Teologic Universitar – București. Își continuă studiile la Universitatea de Științe Umane din Strasbourg (Franța) și la Facultatea de Teologie Catolică din cadrul Universității *Albert Ludwig* din Freiburg im Breisgau (Germania).

Este, în 1980, doctor în teologie al Institutului Teologic Universitar – București, iar în 1988 lector al Institutului Ecumenic din Bossey, Geneva, profesor asociat la Geneva și Freiburg

(Elveția) și conferențiar la catedra de Misiune Creștină a Institutului Teologic Universitar din București. În 1987, este tons în monahism la Mănăstirea Sihăstria. În martie 1990, este ales și hirotonit Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, iar la 1 iunie 1990, Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

I.P.S. Patriarh Daniel, bănățean citit, intelligent, tenace și ordonat, bun administrator. Patriarhul Daniel păstrează o Biserică aproape „la cheie” aşezat în „vremuri pașnice”, pentru care ne rugăm neconitenit. Patriarhul acesta devine astfel o șansă reală pentru noi toți de a asista și lucra la restabilirea lucrurilor, de a pune în ordine și pe scara valorilor, demult părăginită și cu trepte prăbușite.

Or, aceasta se poate face nu numai în Biserică, ci și din Biserică, inclusiv la nivel național și – de ce nu? european.

Miercuri, 12 septembrie, a.c., Înalți Prea Sfinții Sa a fost ales Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, cel de-al șaselea Patriarh pe care Biserica noastră îl are ca întăritător, dintr-o generație arhiească ce a înconjurat o Biserică deloc lipsită de încercare și, totodată, de binecuvântare.

**Preot Ioan Cornea
Parohia Sfânta Adormire**

MISCELLANEA

Rubrica prezentă a debutat în numărul trecut al revistei noastre la sugestia celui care o realizează și din dorința de a cuprinde în ea mai multe tipuri de serieri, cu un conținut mai variat : paremiologie, debuturi literare, eseuri pe diferite teme de cultură, educație, artă, știință, etc. De asemenea, îi invităm pe cei interesați să publice la această rubrică, să celeni dornici să contribuie la viața spirituală a comunității noastre, să se adreseze cu toată încredere redacției revistei.

Proverbele sau vorbele de duh fac parte din atmosfera cărturărească dar, în același timp, cartile sunt izvorul nesecat de gânduri și expresii care au devenit proverbe și aforisme. Am menționat într-un alt număr al revistei că proverbele ocupă un loc important în marile cărți ale omenirii și este aproape sigur că foarte multe dintre ele au pătruns acolo din folclor, pentru că, apoi, grație marii lor circulații, să ajungă iar la popor, care și le-a însușit ca pe niște eterne bunuri ale sale.

Cele mai răspândite proverbe se pot grupa în mari teme care reflectă ideile și privesc comportamentul oamenilor : **viața, fericirea, norocul, soarta, munca, prietenia, înțelepciunea, libertatea, educația**. Iată câteva exemple :

- „Viața e luptă necurmată ; unii sunt fericiti mai devreme, alții mai târziu, alții niciodată” (Euripide – 480-406 i.Ch.)
- „Fericirea trupească constă în sănătate, iar cea spirituală în învățătură” (Thales din Milet – 640-547 i.Ch.)
- „Norocul e ca stiela. Când strălucește mai mult, atunci se sparge” (P. Syrus – sec. I i. Ch.)
- „Soarta oamenilor nu este hotărâtă de ghicitori și de liniile din palmă, ci de vredniele și de voință” (Schopenhauer – 1788-1860)
- „Munca scutește pe om de trei mari reale : plăcileală, viciul și săracia” (Voltaire – 1694-1778)
- „Singura avere nepieritoare este înțelepciunea” (Socrates – 436-338 i. Ch.)

Va propuneam în continuare câteva maxime și aforisme culese de poetul italian Ugo Ojetti și traduse de subsemnatul :

- „Dubitare di se stesso e il primo segno dell' intelligentza” (“A te îndoii de tine însuți – este primul semn de inteligență”)
- „Chi descrive proprio dolore, anche se piange e sul punto di consolari” (“Cine își descrie propria durere și chiar plange, este pe punctul de a se consola”)
- „La felicità è un modo di vedere” (“Fericirea este un mod de a vedea viața”)

Prof. Nicolae Drăghiciu

MATERIALE EDUCAȚIONALE PENTRU MILENIUL III

Învățământul este: ... și ar trebui să însir o sumedenie de caracteristici existente sau de dorit a fi. De atâtă ori s-au spus încât simt că aş umple inutil câteva rânduri. Mă opresc însă acum asupra unui aspect prea puțin dezbatut în mass-media: materialele educaționale auxiliare.

Cu manualele lucrurile s-au „simplificat”, sunt alternative. În ceea ce privește laboratoarele, guvernul a alocat în ultimii doi ani resurse importante pentru dotarea celor de informatică, fizică, chimie și biologie. Ce facem însă cu celealte tipuri de laboratoare, cele tehnologice, sau, poate chiar mai important decât acestea, cu celealte tipuri de materiale educaționale strict necesare instruirii în orice domeniu: softurile educaționale?

Am participat în ultimii ani la diverse prezentări pe teme educaționale și/sau de pregătire profesională precum și ca partener în cadrul unor proiecte europene ce aveau drept scop elaborarea unor asemenea materiale, astfel că sunt destul de familiarizat cu domeniul. Există un soft educațional elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării, un soft general pentru mai multe discipline. El este gratuit, este disponibil în școli, însă forma în care el este prezentat lasă de dorit. De altfel nici materialele dezvoltate de către companii private din România nu sunt cu mult mai evoluate în ceea ce privește interfața grafică și interacțiunea cu utilizatorul. Mulți profesori cooptați în cadrul echipelor de elaborare a acestor materiale au plecat de la ideea că instrumentele educaționale interactive trebuie să fie de fapt niște cărți în format electronic. Ei scapă însă din vedere faptul că, dacă, din păcate, cartea nu îl mai atrage pe elev, ea nu îl va atrage nici dacă e pusă pur și simplu pe un monitor. Această abordare nu este însă specifică doar profesorilor români. Am întâlnit profesori din țări ale Uniunii Europene care înțelegeau să arate cât de mult știu ei, uitând că materialele erau destinate celor care abandonaseră școala și care încercau astfel să recupereze timpul pierdut.

Materialele educaționale interactive (softurile educaționale) trebuie să fie adaptate nivelului de pregătire al grupului vizat. Ele trebuie să fie nu numai concise, dar să și atragă prin design, simplitatea navigării prin meniu, buna organizare a conținutului, interactivitatea materialelor care să dea elevului posibilitatea de a se implica în rezolvarea unor sarcini și de a primi un răspuns din partea softului. Și mă refer nu la clasicele întrebări cu variante multiple de răspuns, căt la identificarea unor situații căt mai aproape de realitate care să pună inteligența, creativitatea, cunoștințele elevului la încercare.

Împreună cu doamna profesoară Emilia Stoian am fost invitat în luna septembrie a acestui an la o conferință de prezentare a unui asemenea material educațional destinat învățării limbii țării găzdui pentru imigranți. Este vorba de produsul dezvoltat de către un parteneriat internațional din care fac parte și două instituții din România - Consiliul Național Român pentru Refugiați (București) și Concept Consulting (Brașov) - în cadrul proiectului pilot Leonardo da Vinci intitulat „IMMILABOUR - Un instrument european pentru îmbunătățirea accesului și permanenței imigranților pe piața muncii”. Materialele de pregătire au fost structurate în 14 lecții și au plecat de la ideea că un imigrant/refugiat trebuie să învețe căt se poate de repede nu numai limba țării, dar și regulile/legislația acesteia, obiceiurile, etc. Astfel, ele au nu numai un design atrăgător, optimist dar sunt și interactive prin dialogurile și secțiunile de „ascultă și repetă” încorporate lecțiilor. Nivelul de complexitate al lecțiilor crește gradual, însă ceea ce este interesant este faptul că ele abordează teme absolut necesare imigranților/refugiaților: profesii/în căutarea unui loc de muncă, instituțiile statului, școala și sistemul de învățământ, transportul, sănătatea și sistemul sanitar, etc.

Având în vedere specificul grupului țintă vizat prin proiect – imigranți/refugiați – este important faptul că aceste materiale pot fi accesate gratuit pe situl proiectului: www.linguasnet.com. Nu este de neglijat nici faptul că materialele respective pot constitui baza de pornire în învățarea celor patru limbi ale proiectului – engleză, portugheză, română și spaniolă – și de către alte grupuri țintă sau de către elevii din clasele mici.

Vîitorul educației și al pregăririi profesionale depind de de cel puțin doi factori foarte importanți: pregătirea profesională a profesorilor și harul acestora precum și de eficacitatea materialelor educaționale interactive. Într-o eră digitală pregătirea asistată de calculator va constitui un fundament al pregăririi în cadrul școlii dar și în afara ei.

Prof. Radu Colț

ACTUALITATEA * ACTUALITATEA

„IMPREUNĂ LA MUNTE ȘI ÎN DELTA”

În perioada 24 august - 06 septembrie Școala Generală nr. 6 Alexandra Lapedatu din Sâcele Cernatu a desfășurat sub acest nume un proiect - program în valoare de aproximativ 8000 de euro. Inițiativa le-a aparținut la trei doamne pasionate de meseria de dascăl: Doamnele învățătoare Râpea Elena (în acest an școlar la Școala Generală nr. 4 Frații Popescu) și Giurgiu Camelia precum și doamna profesoară Comănă Mișela. Domnilor lor au fost nucleul organizatoric, cele care au muncit sute de ore în cadrul programului în beneficiul elevilor și al școlii. De la munte Școala parteneră din delta a fost Grupul Școlar Mahmudia.

Proiectul a vizat în primul rînd un schimb benefic de experiență între elevi. Mai întîi o săptămână 25 de săceleni în delta, la Mahmudia. Mai apoi, tot atâtă din Mahmudia o săptămână la munte, la Sâcele. Mereu împreună. Pentru toți elevii săceleni era prima vizită în Delta Dunării, un peisaj și un ecosistem cu totul diferit. Dar și mai apoi pentru cei din Mahmudia muntele era o necunoscută. Toată lumea implicată a fost în entuziasmată, pentru că a fost o experiență de cunoaștere cu valoare profund educativă, ca orice act responsabil al școlii.

Pentru că verba volant, scripta manent, filele de jurnal stau mărturie și strajă istoriei.

24 august 2007 Grupul săcelean de copii și profesori pleacă din - de - dimineață cu autocarul de la firma Zimbrul SRL. Șoferul, nea Barbi cum preferă să îi spunem, a făcut generală pe vremuri la Școala din Baciu, el fiind de baștină din Dimbea Mori. Ne bucurăm că intr-un fel e tot săcelean de-al nostru.

Prima oprire semnificativă a fost la Mausoleul eroilor neamului de la Mărășești. Aici dorm întru eternitate 5973 de bravi ai armatei române ce s-au jertfit în Primul Război Mondial. Impresionantă este povestirea despre Măruica Zaharescu, de 12 ani, care ghida cu un curaj exemplar dintr-un nuc tirul artilleriei române.

Pe la orele 19 ajungem la destinație. Ospitalitatea gazdelor este pe măsura temperaturii de afară, are multe grade. D-na directoare Florica Stoica ne întâmpină cu emoție, dar și cu susuri și prăjiturele. Copiii sunt incințați de gaze și gazdele de copii.

25 august Mahmudia este o comună cu vreo 4000 de locuitori, la 30 - 40 km de Tulcea, pe brațul Sf. Gheorghe. Cu destul de multe străzi asfaltate, infrastructură superioară multor orașe, are canalizări largi (deși plouă foarte rar) și programe europene desfășurate care s-au concretizat în investiții eficiente pentru locuitori. Oamenii sunt gospodari, case bine întreținute, cu viață de vie pe post de umbră. E un sfîrșit călduros de august, cu temperaturi care ating ușor 30 de grade. La umbră. Ca să ne răcorim, de dimineață facem o baie. Hărțălăia cu chiootele de bucurie sperie totuști pești, dar nu se dă alarmă. Nici Dunărea nu ne ceară. Curge molcom de atâtea mînoane de ani ca și cum nimic nu s-ar întimpla. La cite a văzut și auzit ea de-a lungul timpului, ce-nseamnă o ceară de copii neastimpărați puși pe șotii într-o bălăceală binemeritată? E ca în cîntecul copilăriei, „cetăta lui Pitigoi, trice mindră prin zăvol...”, așa că și tărăboi...”

După amiază la școală E vorba să vină cineva din minister, poate chiar domnul ministru al invățămîntului. În așteptarea ofiicialnăilor, o elevă dintr-a patra, de la noi din Sâcele, Ștefania Tudose din Cernatu, cînștește pe toată lumea cu suc și inghețată. Este ziua ei. La Mulți Ani Ștefania și să ajungi ministru!

Oficialul din minister care se lasă așteptat este d-na Svetlana Preoteasa, ministru secretar de stat. Este incințată de ideea proiectului de la Sâcele și organizatorii primesc cuvenitele felicitări.

Plecăm grăbiți spre Murighiol și Dunavăt spre a vizita ruinele unei străvechi cetăți române. Halmyris. Cîndva Dunărea ajungea pînă aci, se văd documente foarte bine păstrate, acum e ascunsă la vreo doi km. Locuri încărcate de istorie și spiritualitate, dar prea puțin mediatizate, insuficient cîrcetate. Deși aici se află vestigile uneia din primele biserici creștine de pe teritoriul României, unde au trăit întru Hristos martirii Epictet și Astion la sfîrșitul secolului al III-lea. În Grecia ori Italia ar fi fost un site arheologic trecut pe toate ofertele turistice, la noi nu există nici măcar o placă cu date de identificare. Desigur, nu sunt bani... Să nu confundăm fotbalul cu turismul și cultura.

Seară il căutăm pe domnul Szekely Levente, medic stomatolog din Sâcele, unul din cei mai reputați colecționari de fluturi din România, aflat în zonă pentru a-și completa trofeele. Copiii sunt dotați cu plase și aleargă cu frenzele în această inserare caldă pe câmpii puști. Fluturi sunt și nu prea, dar apar înțăriri și musculitele care atacă necruțător. E noapte

de-a bineleacă. Pasiunea cere sacrificiu, îi învăță d-l Levente pe copii. Așa este, fluturi sunt frumoși, dar înțăriri nepohticoși ne intră în ochi, nas, gură, urechi. Insistență. Batem în retragere. Vae vietis!

26 august Dumînică. Concurs de pescuit. Formarea unor deprinderi, a unor competențe. Dezvoltarea unor pasiuni. Cunoașterea prin joacă și joacă lată valoarea educațională a proiectului.

Concursul însă n-a avut binecuvîntarea peștilor. Poate că fiind dimineață e zi de odihnă și pentru peșușorul de aur. Copiii au pescuit, cu entuziasmul viserător, tot ce nu era de pescuit și a impins Dunărea dâmnică spre mal: măciuci, șoșete, adidași și alte urme ale civilizației umane contemporane. Astă în ciuda achiziționării prin proiect a unor lanșete de ultimă generație. Nici măcar elevii din Mahmudia, specialiști recunoscuți în arta pescuitului, n-au cîștagit decît experiență. Dar una peste alta a fost o experiență benefică, conform înțelepciunii populare: nu tot ce zboară și se pescuiește se și mănușează.

27 august Săptămîna începe sub semne de bun augur. Astăzi e zi de ecologizare. De protecție a mediului. La modul faptă înseamnă strîngerea gunoaielelor de pe malul drept al Dunării, o portiune de aproximativ 3 km. Ca să fim eficienți, s-a format un lanț uman din cele 50 de persoane și am periat locul eu atenție.

Ba Dunărea, săracă, ba vîntul sugubăt, ba oamenii neștiutori veniți la iarbă verde și la un pescuit, cine știe cine să îi adus atîtea peturi, cutii de conserve goale, hîrtii, imbrăcămintă zdrențușă, envelope, sticle de tot felul. Cu mult curaj, dar și cu mănuși de protecție, copii au cules toate trofeele pînă s-a umplut o remorcă. D-na Primar din Mahmudia, o femeie energetică, a pus la dispoziție cu deosebită omabilitate mijlocul de transport.

Acțiunea s-a finalizat cu împărtierea unor fluturasă pentru a sensibiliza iubitorii de natură. Copiii au înțeles să respecte natura, să dea o minută de ajutor, ca o picătură în mare, la ecologizarea lumii în care trăim, dar noi, adulții ce facem pentru a proteja mediul? Ca în Decalog, cîteva sfaturi de pe fluturasă răspîndiți de copii:

- Păstrați curătenia!
- Nu aruncați gunoaiele la întimplare!
- Depozitați gunoaiele numai în locuri special amenajate!
- Peturile, sticlele, conservele nu sunt biodegradabile!
- Curătenia este mama sănătății!

Să nu uităm că gunoaiele ce le aruncăm în iarbă verde de dimineață nu vor fi strinse, cel mai probabil, de nimic. Să se vor înmulții exponențial.

Copiii își formează deprinderile din primii ani de viață. Școala, ca factor de educație, le șlefuește. Familia, ca fundament al societății, dă exemplul necesar. Împreună este important, credem noi ca educatori, să reușim să le cultivăm puterea de a discernă mint. Să știi să alegi binele, să eviți răul.

Seară a fost o recompensă la una din discotecile din localitate, iar cele mai frumoase costume de carnaval au fost premiate.

28 august Sub titulatura pionerească atât de adevarată „să ne cunoaștem patria”, e zi rezervată cunoașterii meleagurilor dobrogene. Începem cu orașul reședință de județ, Tulcea. Războiul de Independență din 1877 a avut un impact major asupra Dobrogei, pentru că a ieșit de sub dominația și administrația turcească. Așadar vizita se începe cu Monumentul de Independență. A urmat apoi Muzeul de Istorie, de unde aflăm că locurile au fost populate încă din epoci străvechi, cum este complexul de la Celic Dere, mileniul I î.d.H. La secțiunea comorii, impresionează tezaurul de la Uzum Bair, care conține aproximativ 20.000 monede de argint și aur. În acea perioadă cu atită bănet se puteau cumpăra 75 de case, 13 corăbiu echipate complet, sau 1000 cai de rasă.

La Muzeul Deltei Dunării înțâmparam cum s-a format delta și facem cunoștință cu fauna specifică. Deocamdată împărată, să nu fugă din muzeu... .

A urmat salba de mănăstiri din apropiere. Celic Dere are iconostas din lemn de păr imbrăcat în foță de aur. De la maica ghid aflăm că mănăstirea are o pictură rară, pe un perete e Sf. Drosida, fiica împăratului Traian, cuceritorul Daciei. Mănăstirea Cocoș e ctitoria unui brașovean, călugărul Visarion. Aici piesa de rezistență o constituie moaștele celor patru martiri sfinti de la Niculitel: Filip, Zotic, Atal și Camasis. Al treilea locaș spiritual, Saon, este imbrăcat în haine de sărbătoare. Biserica nouă pictată așteaptă peste cîteva zile un sobor de înalte fete bisericești din țară

continuare în pag. urm.

continuare

și din străinătate pentru a fi sfintită. Un punct de atracție aparte pentru copii este creșterea de struți și grădiniță păunilor. Mâicuțele din mănăstire sunt timere și harnice, încărcate de bucurie duhovnicescă. Ceea ce simțim și noi după acest minunat periplu spiritual.

29 august. E fără doar și poate ceea mai importantă zi pentru toți participanții. Astăzi e programată o excursie cu vapoarașul în imina deltei. În mijlocul nostru îl avem ca invitat de onoare pe d-l Eugen Petrescu, director zonal și specialist reputat în ornitologie. În cadrul programului au fost achiziționate special binoclu și cărti de ornitologie pentru a descoperi ce înseamnă cu adevărat să fiu în paradișul apelor și al păsărilor. Ecosistemul deltei capturează de euri întrîn pe canalul 36 care face legătura cu brațul Chilia. Dar noi preferăm ramificația Sireasa, pentru a ajunge mai aproape de rezervații naturale unice în Europa. D-l Petrescu începe explicațiile pertinente. Înainte de a localiza noi pasărea, fie în înalțului cerului, fie în stufăriș, aflăm rapid toate detaliile. Este Egreta Garzetta, adică egretă mică, la care laba piciorului este galben - verzuie. Un copil semnalează o pasăre pe o creangă. D-l Petrescu este entuziasmat ca un copil. E vorba de o raritate, un Accipiter, uliu cu degete scurte, pasăre migratoare greu de localizat.

Intrăm pe gîrla Șontea. Termenul de gîrlă, ni se explică, este neaș și semnifică orice ramificație naturală a Dunării. Dacă intervinе omul pentru a tăia trasee inedite, draghează, lătește și adinește albia, se numește canal. Respirăm linștea deltei prin toti porii. Dincolo de sălcările pleroase de pe maluri se deschid lacuri adiacente, acoperite cu o plăpumă de ciulini (care sunt comestibili copti) și puzderie de păsări. Ne oprim lîngă lacul Nebunu, colț de rai pentru păsări. Studiem cu ochiul liber, dar mai ales prin binoclu și lunetă, scrutăm departările. Vapoarașul a opri motorul și o linște monumentală ne învăluie valurii. E o explozie în diversitate și sunete. Pe care specialistul pasionat, d-l Petrescu ne-o decripează. Vedem și auzim stirci cenușii, stirci de noapte, stirci galbeni, chichirite, pesezărui, rizătoni, rațe săbatice, berze, tigâncuși, pelicanii. Imaginează-vă mii de păsări cît vezi cu ochii. Iște, nagăi, firighi, cinghi, ciocântoarea sură, chire... Mai reținem din explicațiile competente eleva amânumite. Codalbul e o pasăre teritorială, de aceea locul de cui bări și foarte izolat. Dacă nu se simte în siguranță, nu se înmulțește. În zonă sunt 30 - 40 de perchezi și se consideră ceea mai mare populație din Europa. Cu și Palacocoras, adică altfel spus, cormoranul. În alte zone din Europa a dispărut sau e pe cale de dispariție, dar în Delta românească încă sunt populații mari, sute de păsări din aceeași specie.

Practic nu au dușmani naturali. Cu excepția celuia mai periculos: omul. Deja a început să intervină în ecosistem și să-i distrugă echilibrul metastabil. Poluarea excesivă, căci toate deșeurile de pe riuri aici ajung, colmatarea datorată lucrărilor nesistemizate, distrugerea pădurilor, vinătoarea și mai ales braconajul, ori mai nou bărcile de mare vitează cu motoare puternice care sperie păsărelui și-l alungă sunt o parte din factorii care pot ușor distruge în cățiva ani ceea ce natura a creat în milioane.

Parafrasind o poruncă din Decalog, am putea trage un semnal de alarmă: să respectăm și protejăm Natura, ca să ne fie nouă bine și să trăim mulți ani pe Pămînt!

Seară, la restauranțul Mama Mie, de lîngă celebrul hotel de patru stele Mon Jardin, toți copiii primesc plăcintă dobrogeană „sponsorizată” din partea d-nei profesore de sport din Mahmudia. Nicoleta Calotă Foarte - foarte bună. De 5 stele. Ca și ziua aceasta, cînd am cunoscut, respirat și trăit life. Maria - Sa. Delta

30 august

Nihil est velocius tempus!... Această timp ce se topește ireversibil și atât de repede. E ultima zi în Delta, mîine plecăm spre munte pentru o altă săptămână, sperăm la fel de impresionantă. Paradoxal nimănii nu simte acut dorul de casă, deși toți copiii sunt pentru prima oară plecați în acest gen de programe, mai eficiente ca într-o tabără.

Astăzi e prevăzută o croazieră pe canalul Sf. Gheorghe pînă în localitatea omonimă, la mare. E canal navigabil și pentru vapoare mari, barje ori impingătoare. Nu mai are frumusețea sălbatică a micilor canale din tărâmurile paradisiace ale Deltei. Aici e ca pe autostradă, un du-te - vino de șalupe, bărci, vapoare și vaporășe. Toate bîzne, elaxonează și fac valuri de tangaj și tuluh. Pescarii de pe maluri trag de undite în gol, ferindu-se de valurile avintate.

După aproximativ trei ore, acostăm aproape de vărsarea Dunării în mare. E o ingemânare de ape, nici tulburi ca Dunărea, nici albastre ca marea. Infinitul e mai aproape de noi, îl vedem acolo unde cerul cobează în mare, cenușiu și ondulat de la canicula. O baie bună e necesară pentru a imortaliza clipă în memorie. Apoi un concurs de casteluri în nisip. Fotografiu pe plajă cu un dragon din peturi, idee originală a altui grup ecologistic ce a făcut curățenie pe aceste meleaguri. Există o speranță aita vreme cînd se mai găsesc entuziaști pe ici pe acolo care mai iubesc natură. E drept că nu au bani să construiască hoteluri de patru stele, dar au un suflet minunat și nu rămîn insensibili la tot ce-i frumos și curat.

Cum este această Delta românească? De 10 stele. Unicat în Europa și nu numai.

31 august. Plecăm spre Brașov – Săcele pe o ploaie torențială. Mahmudia e fericită, de șase luni aşteptau omenei să plouă și pe aci. Săcelenii sunt cei care au adus ploaie imbelisgăță. Suntem onorați de aprecierea prietenilor din Mahmudia. În mod cert există legături de suflet între mecani și dobrogeni. Pe vremuri, prin transhumanță au ternalat cu oile prin zonă Dovașă, la cățiva zeci de km de Mahmudia, între Tuleea și Constanța există o comună ce se numește tot Săcele.

Ne întoarcem să ne pregătim ca gazde. Prima parte a proiectului „Împreună la munte și în delta” s-a finalizat cu superlative. Programul a adus ca beneficiu pentru Școala săcăeană Alex. Lapedatu nu numai caleulator, imprimantă, binoclu, lanse, luce, aparat de filmat, ci o neașezuită experiență de cunoaștere și formare a elevilor și profesorilor participanți.

Prof. Nicolae Munteanu

MANIFESTĂRI LA ÎNCEPUT DE DECEMBRIE LA SĂCELE

Așa cum ne-a obișnuit în ultimii ani, Asociația Cultural – Sportivă „Izvorul”, cu sprijinul Societății Comerciale „Electroprecizia”, a marcat împlinirea a 89 de ani de la Mareea Unire prin organizarea unui simpozion la care au fost invitați intelectuali săcăeni și brașoveni, profesori, fețe bisericești și numeroși membri ai asociației.

Manifestarea a fost deschisă de acordurile Înnobilui Național, urmat de cuvântul de salut al domnului Claudiu Rosuștei, președintele „Izvorului”.

Prima luare de cuvânt a aparținut domnului profesor Valentin Bodea de la Colegiul Național „Andrei Șaguna” din Brașov, care a prezentat o interesantă expoziție despre momentele importante din istoria noastră națională care au pregătit și prefigurat împlinirea celui mai mare vis al românilor – Unirea cea Mare de la 1918. Intervenția Domniei sale s-a constituit și într-o pledoarie pentru păstrarea identității noastre naționale și afirmarea cu mai mult curaj și consecvență a realităților istorice și a idealurilor pentru care s-au jertfit înaintații noștri. Aceasta cu atât mai mult cu cât ne pândesc în prezent numeroase pericole în

acest domeniu, incurajate și susținute, fără dovezi istorice, de adeptii unei globalizări, din păcate, prea ușor îmbrățișată de mulți dintre noi.

Părintele protopop Dănuț Benga a vorbit despre rolul fețelor bisericești și ai intelectualilor în realizarea Marii Uniri, idee preluată și de părintele Petre Drăgan, din Purcăreni, care și-a completat expunerea cu prezentarea unor medalii și decorații din acea perioadă.

Domnul profesor Liviu Dărjan, președintele despărțământului ASTRA – „Fratii Popescu”, a insistat asupra evocării în literatură a Unirii de la 1 Decembrie 1918, la părintele Vergilius Urzică, din Baciu, a rememorat unul dintre evenimentele importante care au succedat Unirii – nașterea Patriarhiei Române în anul 1925.

Manifestarea de la Săcele, dedicată Marii Uniri, s-a constituit într-un moment de evocare apreciat de cei prezenți, dar, din păcate, unicul cu această temă într-un municipiu în care viața culturală nu se ridică, nici pe departe, la nivelul la care se situa în perioada interbelică.

Tot în preajma Zilei Naționale, elevii de la Școala generală nr.

continuare în pag. urm.

1 din Satulung au susținut un foarte frumos program artistic pe scena Casei Armatei din Brașov, ei fiind integrați într-un mai amplu spectacol prilejuit de aniversarea Marii Uniri.

Și colegii lor de la Școala generală nr. 6 din Cernatu au pregătit, ca în fiecare an cu prilejul marilor evenimente din istoria neamului, un frumos program artistic, în cadrul căruia au omagiat, prin cântece, poezii, dansuri și o frumoasă expoziție plastică, momentul aniversării a 89 de ani de la Unirea cea Mare.

Momentul de vîrf al manifestărilor organizate la Sâcele cu prilejul aniversării Zilei Naționale a României și împlinirii a 89 de ani de la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, l-a constituit ceremonia organizată de Societatea Comercială "Electroprecizia" SA, împreună cu asociațiile "Izvorul" și ASTRA. Ceremonia a constat în cinstirea eroilor săceleni căzuți pe câmpurile de luptă ale celor două războaie mondiale și s-a desfășurat la troița eroilor de la Baciu, la monumentul eroilor din Piața Unirii din Turcheș și la troița eroilor din cimitirul bisericii "Sf. Adormire" din Satulung. Manifestarea s-a bucurat de o numeroasă participare din partea săcelenilor din toate cele trei părți ale orașului și a cuprins depuneri de coroane, intonarea Imnului Național, arborarea Drapelului Național și interesante evocări ale memoriei săcelenilor care și-au jertfit viața pentru reîntregirea neamului și pentru libertatea țării. De asemenea, la Turcheș a fost oficiată o secură slujbă de pomenire de către părintele paroh Eugen Beleuță, iar la troița din Baciu și în cimitirul bisericii "Sf. Adormire" din Satulung s-au oficiat și parastase de către preoții Vergilius Urzică respectiv Ioan Cornea și Mircea Leb. Cu aceste prilejuri au fost pomenite numele tuturor eroilor din Satulung, Turcheș și Baciu, căzuți pentru reîntregirea și libertatea neamului.

În evocările întunite la Baciu de domnul profesor Liviu Dărjan, președintele despărțământului ASTRA "Frații Popaea", de domnul

economist Dumitru Voinea, membru în conducerea "Izvorului", la Turcheș și de domnul inginer Claudiu Rosculeț, președintele asociației "Izvorul", la Satulung, au fost rememorate contribuțiașilor săcelenilor la Marea Unire, dar și importanța multora dintre intelectualii de pe aceste meleaguri la dezvoltarea economică și cultural – spirituală a intregii țări.

Întreaga manifestare a fost o reușită, ea marcând încă un pas pe drumul evocării și cinstirii eroilor din diferitele zone ale orașului și acolo, la ei acasă, în fața monumentelor care au fost ridicate în memoria lor.

Continuând tradiția ultimilor ani, în care și-a făcut o datorie de credință în evocarea și aniversarea marilor intelectuali născuți pe aceste meleaguri. Asociația Cultural – Sportivă "Izvorul" a organizat și în acest an, de Sfântul Nicolae, o manifestare de omagiere a episcopului Nicolae Popaea și a profesorului Nicolae Colceag.

Manifestarea s-a desfășurat în cimitirul bisericii "Sfânta Adormire" din Satulung, acolo unde se află mormintele celor două personalități săceleni. Au participat membri ai asociației care au ținut să marcheze importanța vieții și activității lui Nicolae Popaea, fost secretar al Mitropolitului Andrei Șaguna, academician și episcop de Caransebeș și a profesorului Nicolae Colceag, exemplară pildă de altruism, care și-a donat întreaga avere pentru ridicarea la Sâcele a unui lăcaș de sănătate, devenit astăzi Spitalul Municipal.

La slujba de pomenire, ținută în fața mormântului profesorului Colceag și la troița ridicată în memoria episcopului Popaea, au fost pomenite și alte personalități cu care săcelenii se mândresc, printre care și profesorii George Moroianu, Victor Jinga, Gheorghe Dragoș și frații Alexandru și Ioan Lapedatu.

Horia Bârsan

CULTURĂ – EVENIMENT

FESTIVAL INTERNATIONAL AL ARTELOR DIN ȚĂRILE VECINE LA BRAȘOV

În perioada 6-9 septembrie, la Brașov s-a desfășurat prima ediție a Festivalului Internațional al Artelor din țările vecine României intitulat „GAROFITA PIETREI CRAIULUI”, organizat de Consiliul Județean Brașov, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și Centrul Cultural Reduta. Festivalul a avut loc atât la Centrul Cultural Reduta cât și în Piața Sfatului, fiind programate acțiuni și în Poiana Brașov, Bran și Prejmer. La Brașov s-au reunit cu această ocazie zece formații din șapte țări: Serbia, Ungaria, Bosnia-Herțegovina, Turcia, Grecia, Bulgaria și România. Folelor românesc a fost reprezentat de ansamblul folcloric aromân „Dor” din Sarighiol de Deal - Tulecea, ansamblul de dansuri „Molodții” al rușilor lipoveni - Tulcea și ansamblul „Poienița” al Centrului Cultural Reduta - Brașov. Cu această ocazie d-nul profesor Liviu Dărjan, președintele Despărțământului Asociației Transilvane pentru Literatură Română și Cultura Poporului Român ASTRA „Frații Popaea” - Sâcele, a înmânat o diplomă de onoare ansamblului de dansuri

KUKARIĆA din Serbia, în semn de prietenie și bune relații între cele două țări și i-a felicitat, pentru dăruirea suflarească pe care o au în scopul păstrării tradițiilor țării.

În final, d-nul director al Centrului Cultural Reduta Ion Popescu Topolog a declarat: „Centrul Cultural Reduta trebuie să devină unul de anvergură. Visul nostru este ca toate aceste secțiuni, la un moment dat să se reunescă și să se desfășoare simultan. Toamna de aceea, dorim să transformăm acest proiect în unul european la care să participe reprezentanți din mai multe țări”. Pentru anii următori se intenționează organizarea de manifestări similare, dar în alte domenii culturale. De exemplu, pentru ediția din 2008, se pregătește un festival coral al țărilor vecine, urmând ca în 2009 să fie organizat un festival de teatru sau muzică cultă.

**A consemnat-text și foto
Prof. Miklos Levante**

FOTBAL JUVENIL LA SĂCELE

În sezonul de toamnă al ediției de campionat 2007 – 2008 fotbalul săcelean a fost reprezentat de FC Săcele cu 4 echipe de juniori și copii care au participat în competițiile organizate de Federația Română de Fotbal.

Juniorii A, născuți în anii 1989 – 1990, antrenați de Florin Bilivolschi, au făcut parte din seria a IV-a, alături de echipele FC Brașov, FOREX Brașov, Inter Star Sibiu, CSS Brașovia, CSS Sfântu Gheorghe, LPS Sebeș, CSS Odorheiu Secuiesc, CSS Miercurea Ciuc, Gaz Metan Mediaș și CS Trans Târgu Mureș.

Lotul echipei a fost format din : O. Napău, C. Manole, I. Bleoca, I. Gândac, B. Ichim, I. Turcan, D. Guraliuc, A. Hatman, B. Bodrea, B. Marinescu, A. Oprea, O. Timoși, A. Gerotă și D. Drăgan.

Rezultatele înregistrate au fost următoarele : FC Săcele – CSS Sfântu Gheorghe 4-0, Inter Star Sibiu – FC Săcele 2-1, FC Săcele – CSS Odorheiu Secuiesc 4-1, CSS Brașovia – FC Săcele 4-0, FC Săcele – CSS Miercurea Ciuc 1-2, FOREX Brașov – FC Săcele 5-0, FC Săcele – Gaz Metan Mediaș 2-0, FC Brașov – FC Săcele 1-0, FC Săcele – CS Trans Târgu Mureș 2-2, LPS Sebeș – FC Săcele 0-2.

Golgeterii echipei au fost : Marinescu, Hatman și Guraliuc cu câte 3 goluri, Turcan și Bleoca cu câte 2 goluri, Gerotă, Bodrea și Oprea cu câte un gol înscris.

Din cele prezentate mai sus, bilanțul realizat este de 4 victorii, 5 înfrângeri și un rezultat de egalitate.

Echipa de Juniori B, formată din copii născuți în anii 1991 – 1992 sau mai tineri (1993), a evoluat în compania echipelor reprezentative ale cluburilor cu care s-au confruntat și juniorii A.

Antrenorul Lațcu Gheorghe a utilizat următorii jucători : A. Csukas, D. Naie, C. Năsui, C. Niță, R. Cosma, A. Balint, R. Galavan, A. Cofei, P. Iordache, G. Tinca, D. Coman, N. Cazacu, G. Șerban, S. Breazu, I. Neag, R. Chihai, A. Jitea și I. Lăcatuș.

Din păcate, rezultatele n-au fost pe măsura așteptărilor, la sfârșitul meciurilor disputate înregistrându-se următoarele scoruri : FC Săcele – CSS Sfântu Gheorghe 6-0, FC Săcele – CSS Odorheiu Secuiesc 1-5, FC Săcele – CSS Miercurea Ciuc 3-3, FC Săcele – FC Gaz Metan Mediaș 0-6, FC Săcele – CS Trans Târgu Mureș 4-2, Inter Star Sibiu – FC Săcele 3-1, CSS Brașovia – FC Săcele 8-1, FC FOREX Brașov – FC Săcele 3-1, FC Brașov – FC Săcele 6-0, LPS Sebeș – FC Săcele 3-0.

Evidențiații antrenorului Lațcu sunt Csukas, Năsui, Galavan, Cofei, Jitea și Cazacu.

Juniorii C, antrenați de fostul căpitan și golgeter al Preciziei Săcele, Florin Nistoroschi, au avut ca adversare echipele CS Târgu Secuiesc, FOREX Brașov, CSS Brașovia, FC Brașov, Royal Ghimbav, CF Predeal, Unirea Tărlungeni, CSM Codlea, FC DORIPESCU Hâlchiu și Viitorul Ghimbav (FC Brașov II).

Componența echipei noastre, formată din copii născuți în anii 1993-1994 a fost : A. Csukas, G. Șerban, V. Pricop, D. Naie, D. Manu, F. Rugină, S. Breazu, A. Gherghel, A. Balint, M. Marin, P. Hammas, E. Stavarache, M. Fuior, E. Grancea, R. Chihai, R. Mureșan, A. Pancu, I. Neag și D. Lungu.

La sfârșitul turului de campionat, juniorii C s-au clasat pe locurile 3-4, în urma disputării a 10 partide în care au acumulat 19 puncte, înscrînd 25 de goluri și primind 16, remarcării antrenorului fiind A. Pancu și I. Neag.

Rezultatele au fost : CSS Odorheiu Secuiesc – FC Săcele 0-3, FC Săcele – Forex Brașov 0-6, CSS Brașovia – FC Săcele 2-1, FC Săcele – FC Brașov 1-4, Royal Ghimbav – FC Săcele 0-5, FC Săcele – CF Predeal 3-0, Unirea Tărlungeni – FC Săcele 3-3, FC Săcele – CSM Codlea 4-1, FC DORIPESCU – FC Săcele 0-2, FC Săcele – Viitorul Ghimbav 3-0.

Copiii născuți în anii 1995-1996, juniorii D, antrenați de Ghe. Lațcu și Fl. Nistoroschi, s-au confruntat cu CSS Târgu Secuiesc, FOREX Brașov, CSS Brașovia, FC Brașov, Royal Ghimbav, CF Predeal, Unirea Tărlungeni, CSM Codlea, Școala de Fotbal Sf. Gheorghe și Viitorul Ghimbav.

Palmaresul turului de campionat, desfașurat pe parcursul a 11 etape și 10 jocuri disputate este de 17 puncte, 15 goluri marcate și 18 primeite.

Echipa i-a avut în componență pe D. Buzatu, E. Nechifor, V. Măgurean, A. Potincu, R. Gârboan, I. Denes, D. Lingurar, A. Lupșa, V. Purdel, M. Broos, V. Ion, M. Iliescu, A. Secelean, B. Partin și L. Voicu. Partin Bemiamin și Broos Mihai au fost cei mai buni marcatori și liderii echipei, care a câștigat partidele cu Brașovia (deplasare) 3-1, CF Predeal (acasă) 3-0, Unirea Tărlungeni (deplasare) 1-0, CSM Codlea (acasă) 2-0 și Viitorul Ghimbav (acasă) 3-0.

Sing. Lucian Zangor

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației culturale sportive "Izvorul" – trim. IV 2007

1	Filipescu Dan	25.0	69	Bratosin Sanda	5.0	138	Teacă Mihai	5.0	207	Lață Viorel	2.5
2	Ionas Andrei	25.0	70	Bucelea Victor	5.0	139	Teșileanu B. Barbu	5.0	208	Leșescu Mihai	2.5
3	Oproiu Costin	25.0	71	Califară Gavril	5.0	140	Teșileanu Costin	5.0	209	Lupu Nicolae	2.5
4	Roșculeț Claudiu	25.0	72	Chitac Geta	5.0	141	Tocitu Viorel	5.0	210	Matefi Acsinte Anca	2.5
5	Zavarache Constantin	25.0	73	Ciulu Mircea Valentin	5.0	142	Tomos I. Maria	5.0	211	Mazăre Traian	2.5
6	Cornea Ion	20.0	74	Coliban Nicolae	5.0	143	Tuțuiu Gheorghe	5.0	212	Median Dan	2.5
7	Lungu Constantin	20.0	75	Comșă Eugen	5.0	144	Ursu Gabriel	5.0	213	Median Traian	2.5
8	Ștefănescu Luță (Sighișoara)	20.0	76	Constantin Ligia	5.0	145	Vlad Adriana	5.0	214	Modest Zamfir	2.5
9	Pană Aurel (Belgia)	17.5	77	Crăciunescu Virgil	5.0	146	Voicescu Nicoleta	5.0	215	Moraru Adrian	2.5
10	Cârsteauă Șerban	15.0	78	Diaconescu Adrian	5.0	147	Zaharescu Marius	5.0	216	Moroianu Cantor Emilia	2.5
11	Ivan Gheorghe	15.0	79	Dincă Constantin	5.0	148	Zait Bogdan	5.0	217	Munteanu Gigi	2.5
12	Jinga Victor	15.0	80	Dobrin Ioan	5.0	149	Arion Mircea	4.0	218	Munteanu Mircea	2.5
13	Moșoiu Alin	15.0	81	Drăghici Valentin	5.0	150	Butu Mihai	4.0	219	Necula Dan	2.5
14	Tudose Aurel	15.0	82	Ene Anca (Tudoran)	5.0	151	Cosma Ion	4.0	220	Necula Stelian	2.5
15	Durbalau Stefan	12.5	83	Ene Gheorghe	5.0	152	Ghișoiu Dorin	4.0	221	Ognean Luca	2.5
16	Median Susana	12.5	84	Filipescu Gheorghe	5.0	153	Nechifor Constantin	4.0	222	Onciu Maria	2.5
17	Median Valeriu	12.5	85	Filipescu Octavian	5.0	154	Primăvăruș Victor	4.0	223	Păsăre Adrian	2.5
18	Albuleț Victor	12.5	86	Florescu Gheorghe	5.0	155	Bobancu Șerban	3.0	224	Pascu Liviu	2.5
19	Beșchea Dan	10.0	87	Fodor Levente	5.0	156	Caiac Pandrea Aurel	3.0	225	Poenaru Laurentiu	2.5
20	Beșchea Ioan	10.0	88	Ghinescu Horia	5.0	157	Cioroianu Aurelia	3.0	226	Popescu Mihai	2.5
21	Bulea Horia	10.0	89	Girceag Viorel	5.0	158	Cliniciu Sorin	3.0	227	Pralea Radu	2.5
22	Cazacu Dumitru	10.0	90	Guia Ștefan	5.0	159	Dima Marcel	3.0	228	Prosan Nicolae	2.5
23	Cojocneanu Olimpia	10.0	91	Imre Gabor	5.0	160	Dirjan Ștefan	3.0	229	Prundeanu Liliana	2.5
24	Costea Melania	10.0	92	Jerău Gheorghe	5.0	161	Ghia Roxana	3.0	230	Sărba Corneilu	2.5
25	Dobrinaș Mihai	10.0	93	Jinga Romulus	5.0	162	Ghiuță Benone	3.0	231	Şerbănut Flaviu	2.5
26	Dogaru Aurel	10.0	94	Jipa Virgil	5.0	163	Gologan Dan	3.0	232	Simion Adriana	2.5
27	Eftimie Ioan	10.0	95	Lăcătuș Mariana	5.0	164	Kapu Elisabeta	3.0	233	Sorban Ștefan	2.5
28	Faust Romulus	10.0	96	Lukaci Mihai	5.0	165	Kristaly Edit	3.0	234	Teodorescu Nicolae	2.5
29	Jitaru Claudiu Ion	10.0	97	Manea Vasile (S.U.A.)	5.0	166	Munteanu Dan	3.0	235	Teșileanu Emil	2.5
30	Lala Elena	10.0	98	Mija Adrian	5.0	167	Munteanu Elena Marcu	3.0	236	Tiucă Adriana	2.5
31	Lata Ioan	10.0	99	Mitreanu Anna	5.0	168	Munteanu Victoria Preda	3.0	237	Ulea Angela	2.5
32	Muscalu Vasile	10.0	100	Mitreanu Gheorghe	5.0	169	Neacșu Lucian	3.0	238	Ursu Maria	2.5
33	Negoei Ioan	10.0	101	Moraru Florin	5.0	170	Păiș Ioan	3.0	239	Ursu Nicolae	2.5
34	Parea Alexandru	10.0	102	Moroianu Gheorghe	5.0	171	Petriciu Emil	3.0	240	Vamoș Aurelia	2.5
35	Pop Olga	10.0	103	Munteanu Cornel	5.0	172	Spîrchez Viorel	3.0	241	Vlad Mircea	2.5
36	Popa Virgil	10.0	104	Munteanu Nicolae	5.0	173	Ștefan Remus	3.0	242	Zamfir Bogdan	2.5
37	Robu Adrian	10.0	105	Munteanu Ștefan (Sibiu)	5.0	174	Alexandru Ion	2.5	243	Zamfir Dan	2.5
38	Taraș Octavian	10.0	106	Munteanu Vasile	5.0	175	Balan Nicolae	2.5	244	Zamfir Radu	2.5
39	Taraș Răzvan	10.0	107	Nechifor Septimiu	5.0	176	Banciu Neculai	2.5	245	Zbarcea Maria	2.5
40	Voineag Ioan	10.0	108	Niculescu Gheorghe	5.0	177	Barna Ioan	2.5	246	Andrieș Monica Florica	2.0
41	Bârsan Horia	10.0	109	Ognean Dorel	5.0	178	Bârsan Nicoleta	2.5	247	Avram Vasile	2.0
42	Beleuță Eugen	7.5	110	Őslabanu Dan	5.0	179	Beciu Ioan	2.5	248	Bandi Şeitan Maria	2.0
43	Manciulea Gelu	7.5	111	Percioag Gelu	5.0	180	Bobeș Haricleea	2.5	249	Bârsan Teodor	2.0
44	Matepiuc Daniela	7.5	112	Peter Sara	5.0	181	Boca Gabriel	2.5	250	Bobeș Constantin	2.0
45	Năpăruș Camelia	7.5	113	Petrea Ștefan	5.0	182	Bratu Nicolae	2.5	251	Bogdan Mariana	2.0
46	Voinea Dumitru	7.5	114	Popescu Constantin	5.0	183	Bucurenciu Alexandru	2.5	252	Bucurenciu Georgeta	2.0
47	Dirjan Liviu	7.5	115	Popescu Ilie	5.0	184	Bucurenciu Ana	2.5	253	Bulat Elena	2.0
48	Lupu Ștefan	7.0	116	Rișnoveanu Mihai (Londra)	5.0	185	Cazan Cornel	2.5	254	Bulat Florentin	2.0
49	Zangor Lucian	6.0	117	Rișnoveanu Paul	5.0	186	Comșă Traian	2.5	255	Carpin Victor	2.0
50	Alexandrescu Emil	6.0	118	Rișnoveanu Ștefan	5.0	187	Coșerea Vasile	2.5	256	Ciupălă Mariana	2.0
51	Anton Alexandrina	5.0	119	Roșculeț Abigail	5.0	188	Cosma Maria Teodosia	2.5	257	Codreanu Elena	2.0
52	Avasilichioaei Ioan	5.0	120	Roșculeț Mirela	5.0	189	Dinu Popa	2.5	258	Comeș Tiberiu	2.0
53	Bălan Cătălin	5.0	121	Roșculeț Valeriu	5.0	190	Drăgan Petre	2.5	259	Costea Maria	2.0
54	Balint Iuliu	5.0	122	Șchiopu Gabriela	5.0	191	Drăghici Aurel	2.5	260	Cozma Corneliu	2.0
55	Banciu Gheorghe	5.0	123	Şerbănuț Ioan	5.0	192	Dragomir Dănuț	2.5	261	Gidea Aurel	2.0
56	Barbu Mircea	5.0	124	Şerbău Adrian	5.0	193	Filip Livia	2.5	262	Iordache Dumitru	2.0
57	Barbu Nicolae	5.0	125	Şerbău Andrei	5.0	194	Filip Stefan	2.5	263	Jinga Gheorghe	2.0
58	Benga Dănuț	5.0	126	Şerbău Iulian	5.0	195	Flangea Roxana	2.5	264	Lipan Florin	2.0
59	Bilan Florin	5.0	127	Siserman Eugen	5.0	196	Georgescu Ioan	2.5	265	Manciu Ioan	2.0
60	Boberschi Dan	5.0	128	Spiru Gheorghe	5.0	197	Ghia Petre	2.5	266	Mircioiu Lucian	2.0
61	Bobeș Gabriel	5.0	129	Stamate Gheorghe	5.0	198	Gologan Ion	2.5	267	Moldovan Valer	2.0
62	Bobeș Gheorghe	5.0	130	Stanciu Vasile	5.0	199	Grozea Gheorghe	2.5	268	Moraru Mircea	2.0
63	Bobeș Ioan	5.0	131	Ștefănescu Dan	5.0	200	Iacob Ciprian	2.5	269	Munteanu Livia	2.0
64	Bobeș Ovidiu	5.0	132	Stoian Emilia	5.0	201	Ionescu Ghe. Petre	2.5	270	Necula Ion	2.0
65	Bogeanu Alexandru	5.0	133	Stroe Constantin	5.0	202	Ionescu Gheorghe Nae	2.5	271	Nicolescu Maria	2.0
66	Brașoveanu Camelia	5.0	134	Stroe Emil	5.0	203	Ionescu P. Gheorghe	2.5	272	Pari Iuliu	2.0
67	Bratosin Canu Raluca	5.0	135	Taras Emil	5.0	204	Ioni Ștefan	2.5	273	Pelin Matei Alina	2.0
68	Bratosin Maria	5.0	136	Taras Ion	5.0	205	Ivan Adrian	2.5	274	Poască Gheorghe	2.0
		5.0	137	Taras Mircea	5.0	206	Ivan Daniel	2.5	275	Şerban Cornelius	2.0

continuare

276 Șerbănescu Adrian	2.0
277 Szasz-Sebești Paul	2.0
278 Tafian Elena	2.0
279 Turoț Roxana	2.0
280 Zangor Nicolae	2.0
281 Zangor Traian	2.0
282 Ardeleanu Adina	1.5
283 Bălan Corneliu Alexandru	1.5
284 Ciobanu Gabriela	1.5
285 Comșa Fulga Stelian	1.5
286 Ionescu Aurora	1.5
287 Lencuța Cristina	1.5
288 Lupu Florica	1.5
289 Mătărea Ovidiu	1.5
290 Miklos Levente	1.5
291 Mocanu Tarciziu	1.5
292 Percioğlu Constantin	1.5
293 Vlad I. Adriana	1.5
294 Moldovan Ortensia	1.25
295 Brânzea Maria	1.0
296 Cenușă Ioan	1.0
297 Clinciu Eugenia	1.0
298 Clinciu Nicolae	1.0
299 Drăgoescu Valer	1.0
300 Orez Ioan	1.0
301 Panaete Ioan	1.0
302 Șeitan Adrian	1.0

2212 Săcele - Brașov, str. Parcului 18
tel: 059-268-27-33-39 fax: 40-268-27-39-48
www.electroprecizia.ro oferte prin
ELECTRO AUTO MAGAZIN Tel: 268-33-33-65
ELECTROCOMERCIAL Tel: 268-47-59-98

ELECTROPRECIZIA

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.
Articolele privitoare la Săcele, Tărâlungeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și associația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:
Ing. Taraș Octavian - str. G.Moroianu, nr. 361, Săcele

Ing. Roșculeț Claudiu - str. G.Moroianu, nr. 353, Săcele

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

ing. Claudiu ROȘCULEȚ,
ing. Octavian TARAȘ, Ioan EFTIMIE,
ec. Milu ALEXANDRESCU, ing. Dan ZAMFIR,
prof. Nicolae MUNTEANU, ing. Abigail ROȘCULEȚ,
Adriana VLAD, ing. Horia BÂRSAN